

Wyborcza
rocznica s.3

150 drogowych
remontów s.8

Jak będzie ze
szkolami? s.11

W bibliotece jak
w muzeum s.19

MIESIĘCZNIK MIEJSKI

ISSN 2080-296X

TARNÓW.PL

czerwiec 2019

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY NR 6 (123)

**Krajobraz Tarnowa
do zmiany s.7**

**Klima w autobusie
ma działać! s.11**

**Czystsze powietrze
nad centrum s.10**

**Dziewczyna
z bilardowym kijem s.29**

**Segregujmy,
bo będzie drożej! s. 2-3**

www.mpgk.tarnow.pl

METALE
SZTUCZNE

Kilka miesięcy temu pracownicy Urzędu Miasta Tarnowa i Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej, przy współudziale strażników miejskich, przeprowadzili kontrolę segregacji odpadów w blokach i domach jednorodzinnych. Po skontrolowaniu ok. 70 wiat śmietnikowych przy blokach, w których mieszka 15 tys. osób, okazało się, że tylko w dwóch budynkach segregacja jest na poziomie przyzwoitości. Jeżeli mieszkańcy budynków wielorodzinnych nie złączą na poważnie traktować segregacji odpadów, może dojść do zwiększenia opłat za odbiór śmieci. Znacznego zwiększenia...

320 kg śmieci rocznie na każdego

Jeden tarnowianin produkuje średnio blisko 320 kilogramów śmieci rocznie. Większość już od sześciu lat powinna segregować odpady, dzieląc je na plastik, metal, szkło i papier. W wielu przypadkach kończy się to jednak na deklaracjach, bo do kolorowych pojemników zamiast podzielonych odpadów trafia wszystko. Najgorzej jest na blokowiskach, gdzie nie sposób skontrolować zwyczajów każdej rodziny.

Czy wiesz, że...?

Żeby wyprodukować tonę papieru, należy ściąć około 17 drzew. Produkty ze szkła w 100 procentach nadają się do ponownego przerobu (recyklingu).

Segregacja odpadów w znacznej mierze usprawnia ich utylizację oraz odzysk, a dzięki temu przetworzone odpady mogą stać się wartościowym surowcem, który można ponownie wykorzystać. Oczywiście mowa o odpowiedniej segregacji, czyli zbieraniu odpadów do specjalnie oznakowanych pojemników lub worków z podziałem na rodzaje materiałów, z jakich zostały wyprodukowane. Z przetworzonych odpadów mogą powstać np.: chusteczki higieniczne, papier toaletowy, kubki, doniczki, biżuteria, kosze, torebki, a nawet meble czy ubrania.

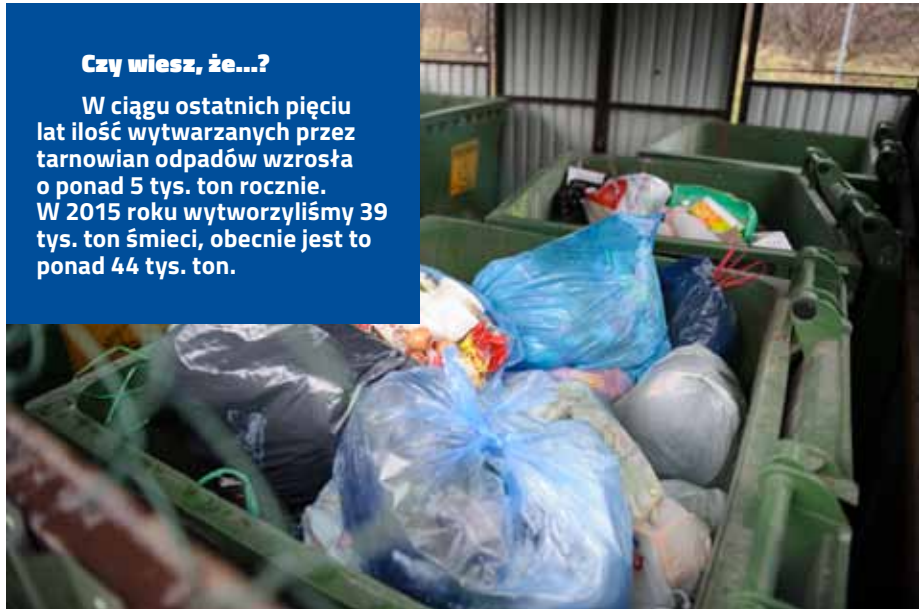
Jednak nie segregujemy...

Mieszkańcy Tarnowa mają wybór pomiędzy selektywnym sposobem zbierania odpadów (obecnie miesięczna opłata 11 zł od osoby) a nieselektywną

SEGREGUJMY,

Czy wiesz, że...?

W ciągu ostatnich pięciu lat ilość wytwarzanych przez tarnowian odpadów wzrosła o ponad 5 tys. ton rocznie. W 2015 roku wytworzyliśmy 39 tys. ton śmieci, obecnie jest to ponad 44 tys. ton.

zbiórką przy stawce 25 zł od osoby miesięcznie. W przypadku wielorodzinnych budynków wszystkie spółdzielnie mieszkaniowe w imieniu swoich lokatorów i za ich zgodą zadeklarowały segregację odpadów, ale codzienna praktyka i wspomniana kontrola pokazały, iż jest to fikcja. Czy problem wynika z niewiedzy dotyczącej zasad segregacji, czy też jest to najwyklesza niechęć do odrobiny wysiłku, aby wytwarzane w naszych domach odpady podzielić i wyrzucić do odpowiednich pojemników?

Władze miasta doszły do wniosku, że ekologicznej edukacji nigdy za wiele, więc zamiast – co pierwotnie planowano po zapoznaniu się z efektami kontroli segregacji – podnieść w trybie administracyjnym opłaty wszystkim mieszkańcom bloków do stawek za odpady niesegregowane, postanowiono przypomnieć

Czy wiesz, że...?

35 butelek plastikowych wystarczy do zrobienia ciepłego polaru. Z 670 puszek po napojach gazowanych można wyprodukować rower. W Polsce rocznie zużywa się 400 milionów aluminiowych puszek, które można powtórnie przetworzyć oraz wykorzystać i to nieskończenie wiele razy. Sześć puszek ze złota to oszczędność energii równa spaleniemu jednego litra paliwa.

Czy wiesz, że ...

Porzucona butelka plastikowa rozłoży się w ziemi po 500 latach, puszka aluminiowa po 10 latach, a guma do żucia po pięciu.

najpierw zasady (w maju do wszystkich tarnowian trafiły informacyjne ulotki), po pewnym czasie ponowić kontrole zawartości pojemników na odpady i dopiero później podjąć decyzje adekwatne do sytuacji.

Jak segregować?

Przypomnijmy, że w Tarnowie został przyjęty pojemnikowy (pojemnikowo-workowy) system selektywnego zbierania odpadów komunalnych w gospodarstwach domowych z podziałem na następujące frakcje: szkło - pojemnik koloru zielonego; papier - pojemnik koloru niebieskiego; tworzywa sztuczne, metal, opakowania wielomateriałowe - pojemnik koloru żółtego; pozostałe odpady zmieszane - pojemnik koloru czarnego.

Jak prawidłowo sortować odpady? Do pojemników na szkło wrzucamy szklane butelki białe i kolorowe, np. po napojach, słoiki bez nakrętek i szklane opakowania po kosmetykach,

TO ZAOSZCZĘDZIMY!

ale **nie powinny tam trafiać**: potłuczone szkło, szkło zbrojone, nietłukące się, żaroodporne, okienne, okularowe, szyby samochodowe, lustra, wyroby ceramiczne i porcelanowe, pojemniki po zniczach, opakowania po lekarstwach, żarówki, świetlówki, ekrany i lampy telewizyjne.

Do pojemników na papier wrzucamy:

gazety, kolorowe magazyny, katalogi, prospekty, foldery, książki, papierowe torby i worki, tekturę i kartony oraz opakowania wykonane z tych materiałów, ale **nie wrzucamy**: papieru i tektury pokrytych folią (opakowań po mleku, sokach itp.), artykułów wykonanych z połączenia papieru z innymi materiałami, zabrudzonego i tłustego papieru np. z masła, margaryny, twarogu, pergaminu, celofanu, kalek, papieru woskowanego, termicznego i faksowego, zdjęć, tapet, worków po cementcie i wapnie, odpadów higienicznych (np. wacików, podpasiek, pieluch itp.).

Czy wiesz, że...?

Odpady biodegradowalne to tzw. odpady organiczne, które można powtórnie wykorzystać poprzez np. kompostowanie. Odpowiednio przygotowany kompost stanowi idealny nawóz do przydomowych ogrodów czy działek. Kompostowanie to skomplikowany proces, w efekcie którego powstaje stabilna substancja próchnicza, która może być stosowana jako nawóz organiczny.

Co podlega kompostowaniu?

Przede wszystkim resztki roślinne tj. liście, chwasty, skoszona trawa, słoma i siano, kora drzew, trociny, rozdrobnione pędy i gałęzie roślin, cięte kwity i rośliny doniczkowe, odpady kuchenne: obierki, rozgniecione skorupki jaj, fusy z kawy i herbaty, resztki owoców i warzyw, bez mięsa i kości, popiół drzewny, torf, niezadrukowany i czysty papier (papier śniadaniowy, chusteczki, serwetki, tektura itp.), suchy chleb i inne rodzaje pieczywa.

Do pojemników oznaczonych „tworzywa sztuczne” lub plastik wrzucamy:

puste, niezakręcone i zgniecione butelki plastikowe typu PET, zebrane w osobnym woreczku zakrętki PET, pojemniki plastikowe po chemii gospodarczej, artykuły gospodarstwa domowego z tworzyw sztucznych, plastikowe kubki po żywności (jogurcie itp.), folie, reklamówki i woreczki foliowe, puszki po napojach i konserwach, drobny złom (np. zabawki, narzędzia),

kartony i tektury pokryte folią aluminiową i inne artykuły wykonane z połączenia tworzyw z innymi materiałami, zakrętki metalowe i kapsle. **Nie wrzucamy**: pojemników po wyrobach garmażeryjnych, opakowań po olejach i smarach, styropianu, gumy, opakowań po lekarstwach i aerozolach, strzykawek, szczoteczek do zębów, opakowań po środkach chwastobójczych i owadobójczych, opakowań po kremach, balsamach, paście do zębów, puszek i pojemników po farbach i lakierach, tworzyw sztucznych piankowych, akumulatorów i baterii, sprzętu AGD (obudowy po monitorach, telewizorach itp.).

Zanim wyrzucisz: opróżnij opakowania z resztek zawartości, opłucz zanieczyszczone opakowania (opakowań szklanych nie musisz myć, huta szkła, do której trafiają, poradzi sobie z usunięciem nieczystości), usuń nakrętki

Czy wiesz, że...?

Według danych statystycznych w Tarnowie mieszka 108 tys. osób, a deklaracje śmieciowe złożyło ok. 89 tys. osób. Wniosek z tego, iż poza systemem gospodarowania odpadami pozostaje 19 tys. osób, które za śmieci nie płać.

i korki z butelek, zgnieć butelki pet, kartony, pudełka i puszki, nie rozbijaj butelek i słoików, odpady niebezpieczne (farby, lakiery, zużyte oleje, opony, baterie, świetlówki, sprzęt rtv i agd) oddaj do punktu selektywnej zbiórki przy ul. Cmentarnej lub ul. Kąpielowej w Tarnowie, przeterminowane lekarstwa zanieś do apteki.

(IK)

Czy wiesz, że...?

Zarówno w Polsce, jak i na świecie odpady są jednym z najważniejszych problemów środowiskowych. W Polsce obecnie wytwarza się ponad 135 milionów ton odpadów rocznie, w tym 12 milionów ton to odpady komunalne, czyli te, które związane są z bytowaniem człowieka. Statystyczny Polak wytwarza około 320 kg odpadów komunalnych rocznie, z czego przetwarzanych jest zaledwie niecałe 5 proc.

■ Rocznic wyborów z 4 czerwca 1989 roku – jak to było w Tarnowie

TRZYDZIEŚCI LAT MINĘŁO...

4 czerwca minęła trzydziesta rocznica pierwszych w powojennej historii Polski, częściowo wolnych wyborów parlamentarnych. Tak zwane wybory kontraktowe zostały przeprowadzone w wyniku i na zasadach ustalonych w trakcie Okrągłego Stołu. Kandydaci wspierani przez Komitet Obywatelski przy Lechu Wałęsie zyskali wszystkie mandaty poselskie dla bezpartyjnych (z czego 160 już w pierwszej turze) oraz 99 mandatów senatorskich. Wśród posłów i senatorów byli też tarnowianie.

Co najmniej 65 proc. miejsc w Sejmie zapewnionych było dla kandydatów Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego, Stronnictwa Demokratycznego oraz trzech stowarzyszeń chrześcijańskich: PAX, Unii Chrześcijańsko-Społecznej i Polskiego Związku Katolicko-Społecznego. Pozostałe 161 mandatów poselskich przeznaczonych było dla kandydatów bezpartyjnych. Całkowicie demokratyczny przebieg miała natomiast walka o 100 mandatów senatorskich. Wybory zakończyły się wygraną opozycji. Kandydaci wspierani przez Komitet Obywatelski przy Lechu Wałęsie zyskali wszystkie mandaty poselskie dla bezpartyjnych (z czego 160 już w pierwszej turze) oraz 99 mandatów senatorskich (przegrał jedynie Piotr Baumgart, który w województwie piłskim musiał uznać wyższość Henryka Stokłosy).

Jak wspomina w książce „W stronę wolności. Komitet Obywatelski Solidarność w Tarnowie 1989-1991”, późniejszy poseł Władysław Żabiński, w naszym mieście spotkanie organizacyjne Komitetu Obywatelskiego odbyło się w gronie czterech osób. Oprócz szefa rolniczej „Solidarności” w województwie tarnowskim i członka Prezydium Zarządu Krajowego byli to: Andrzej Olejnik z „Solidarności”, Andrzej Fenrych z Konfederacji Polski Niepodległej oraz Stanisław Winczura z Klubu Inteligencji Katolickiej. Trzynastego kwietnia grupa założycielska spotkała się w mieszkaniu

Autor: Tomasz Sarnacki

ks. prof. Michała Bednarza i podpisał zaproszenia na pierwsze zebranie, które odbyło się cztery dni później w Domu Katechetycznym przy ul. Kapitulnej. Ze wspomnień Władysława Żabińskiego wynika, że zaproszeń tych wysłano kilkadziesiąt, może nawet około stu.

– Nie pamiętam oczywiście nazwisk, ale byli to aktywni działacze z poszczególnych środowisk tworzących Komitet Obywatelski. Ważne było, że praktycznie wszyscy odpowiedzieli na zaproszenie i przyszli na spotkanie. Byłem nawet tym faktem nieco zaskoczony. Inny uczestnik spotkania, Stanisław Winczura opowiada, że obecni byli na nim także Stefan Jurczak, Jerzy Wachowski, Leonard Łącki i ks. Edward Łomnicki. – Wiedzieliśmy, że pierwszym zadaniem będzie przygotowanie do wyborów w czerwcu 1989 roku. Rozmawialiśmy o kandydatkach na członków Komitetu Obywatelskiego. Zasadą było, że przynajmniej dwie, trzy osoby musiały rekomendować każdego kandydata. Od razu też zdecydowaliśmy (...) powołać pięć komisji problemowych: organizacyjno-prawną, programową, finansów, informacji i kan-

dydatów. Spotkanie to trwało prawie do północy.

Kandydaci wyłonieni zostali w procedurze prawyborów, a największe poparcie zyskał Janusz Bystrzonowski. Ostatecznie kandydatem na posła został jednak Karol Krasnodębski, który mandat zdobył w pierwszej turze, zyskując blisko 82 proc. głosów. Karol Krasnodębski został także na inauguracyjnym spotkaniu wybrany pierwszym przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego w Tarnowie. – Jeśli mówimy o wyborze mojej osoby, to komuś może się wydawać, że odbyła się jakaś walka wyborcza, konfrontacja. Nic takiego nie miało miejsca. Taką miałem wówczas pozycję, iż uznano, że powinienem kierować pracami komitetu. Ani ja o to nie zabiegałem, ani nikt inny nie aspirował do tej funkcji – wspominał po latach. Funkcję tę sprawował jednak niedługo. W związku z kandydowaniem do Sejmu już 11 maja przyjęto jego dymisję na nowego przewodniczącego wybierając działacza „Solidarności” w Za-

kładach Azotowych, należącego również do Klubu Inteligencji Katolickiej, Antoniego Bahra. – Wówczas też wybrano przewodniczących poszczególnych zespołów: Andrzej Trybulski kierował zespołem informacyjno-propagandowym, Bronisław Wiatr organizacyjno-prawnym, Antoni Zięba programowym, mnie przypadło w udziale kierowanie zespołem ds. finansowych – mówi Antoni Lis.

Oprócz Karola Krasnodębskiego w okręgu wyborczym nr 96, obejmującym teren województwa tarnowskiego, mandaty poselskie zdobyli także: Jerzy Orzeł (bezpartyjny), Zdzisław Czarnobilski (PZPR) oraz Franciszek Kieć i Józef Zegar (ZSL). Do Senatu wybrani zostali natomiast kandydaci Komitetu Obywatelskiego: Stanisław Chrobak i Andrzej Fenrych.

(SM)

Tekst powstał w oparciu o książkę „W stronę wolności. Komitet Obywatelski Solidarność w Tarnowie 1989-1991”, z której pochodzą również wszystkie cytaty.

CZAS WIELKICH NADZIEI

Roman Ciepiela

Po wyborach z 4 czerwca 1989 roku, gdy dla większości Polaków stało się jasne, iż PRL odejdzie w niepamięć, w środowisku ludzi związanych z ówczesnymi Komitetami Obywatelskimi Solidarność zaczęły się działania związane z planowanymi za niespełna rok pierwszymi wolnymi i demokratycznymi wyborami samorządowymi.

Nowa ustawa o samorządzie, która uchwalona została przez kontraktowy Sejm 8 marca 1990 roku, wprowadzała naszą samorządność na nowy poziom – po ponad czterdziestu latach działania upolitycznionych i odgórnie sterowanych przez partyjnych działaczy tzw. rad narodowych, dawała miastom i gminom sporo możliwości zarządzania dużą częścią spraw publicznych, realny wpływ na gospodarkę komunalną, gminy otrzymywały też własne źródła dochodów i możliwość decydowania o wydatkach.

Wraz z gronem osób, które doskonale zdawały sobie sprawę z tego, jak ważna jest dla środowisk lokalnych samorządność, staraliśmy się mobilizować tarnowian nie tylko do udziału w planowanych wyborach, ale również do kandydowania do odnowionych rad. To wówczas pojawiło się spore grono aktywnych społeczników, ludzi, którzy chcieli zmieniać i unowocześniać swoje miasto. Związali się z Komitetem Obywatelskim w Tarnowie, w dużej części weszli do pierwszej demokratycznie wy-

branej Rady Miejskiej Tarnowa i przez wiele kolejnych lat działali na rzecz lokalnej społeczności. W naszym mieście kandydaci KO zdobyli aż 36 mandatów w liczącej 45 osób radzie, cztery mandaty rajców przypadło w udziale Forum Ochrony Praw Członków Spółdzielczości Mieszkaniowej, trzech radnych wprowadziło do rady Stronnictwo Demokratyczne, a dwa mandaty zdobyli kandydaci Konfederacji Polski Niepodległej.

M.in. i moja kandydatura zyskała wówczas aprobatę tarnowian i do dziś poczytuję sobie za zaszczyt zasiadanie w tej pierwszej po II wojnie demokratycznie wybranej radzie. Z ówczesnych radnych, którzy po wyborach z 27 maja 1990 roku przez cztery lata decydowali o kształcie Tarnowa, aktywna jest nadal i nadal zasiada w radzie obecnej kadencji pani Krystyna Mierzejewska.

Był to czas wielkich nadziei i jednocześnie wielkich zmian. Nie mając żadnego doświadczenia w tej materii, stworzyliśmy praktycznie od zera zręby lokalnej samorządności i nowe zasady funkcjonowania miejskiego organizmu w oparciu o raczkujące dopiero na polskim podwórku prawa rynku. Uczyliśmy się i nabieraliśmy doświadczenia w działaniu, a z perspektywy tych blisko trzydziestu lat mogę chyba powiedzieć, że okazaliśmy się pojętnymi uczniami.

Tamten egzamin zdaliśmy. Teraz zdajemy go ciągle na nowo, bo przed samorządami, wraz ze zmieniającymi się czasami, ciągle pojawiają się nowe wyzwania, którym na co dzień musimy sprostać.

KALENDARIUM TARNOWSKIE

5 LAT TEMU

Jedno ze sztucznych tarnowskich lodowisk czasowo zmienia swoje przeznaczenie. Zamiast zimnej tafli do dyspozycji tarnowian jest zielona sztuczna trawa – można było przeczytać w Temi. Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji postanowił, że warto poszukać innego zastosowania lodowisk poza sezonem. Okazało się, że był to strzał w dziesiątkę, gdyż obiekt w nowej formie cieszył się dużym zainteresowaniem chętnych. Boisko ma bowiem wymiary 20 na 40 metrów, jest zadaszone, a w godzinach wieczornych jest oświetlone.

10 LAT TEMU

Trwał remont tarnowskiego ratusza. Kolejna, druga faza prac obejmowała wymianę instalacji wodnej i elektrycznej, centralne ogrzewanie, instalację alarmowo-przeciwpożarową oraz antywłamaniową. Jak informowała redakcja Temi, wymiana ogrzewania wiązała się z koniecznością usunięcia posadzki w salach na pierwszym piętrze. W tej części ratusza planowano także poddać konserwacji malowidła ściennie i stiuki. Z kolei na parterze zamierzono m.in. odmalować ściany.

15 LAT TEMU

W hali TOSiR przy ul. Krupniczej powstała nowoczesna ścianka wspinaczkowa. Ściana główna ma wysokość 13,5 m, szerokość 23 m i powierzchnię 371,4 m². Z kolei ściana treningowa liczy odpowiednio 3,4 m na 12,4 m i ma powierzchnię 48,8 m². W hali jest możliwe przeprowadzenie zawodów rangi międzynarodowej, zajęć sekcji wspinaczkowych, treningów, a także zajęć indywidualnych pod okiem instruktora. Podczas uroczystego otwarcia nie zabrakło zawodów wspinaczkowych, w których wziął udział m.in. mistrz świata w tej dyscyplinie, Tomasz Oleksy.

20 LAT TEMU

Z początkiem czerwca program lokalny Małopolskiej Telewizji Kablowej S.TAR stał się dostępny na żywo w Internecie. *Wszystko wskazuje na to, że jest to pierwsza tego rodzaju inicjatywa w Polsce. Program był już oglądany przez niektórych tarnowian mieszkających w Chicago, na jakość transmisji specjalnie nie narzekali, twierdząc, że inicjatywa jest doskonała i pozwala na stały kontakt z rodzinnym miastem – relacjonował dziennikarz tygodnika Temi.*

(WW)

Mają przybliżyć obywatelom Unię Europejską, dowiadywać się od nich, o co Wspólnota przede wszystkim powinna zadbać, przekonywać nieprzekonanych. Mowa o Dialogach Obywatelskich, organizowanych w całej Europie, a najliczniej w Polsce. Taka debata 20 maja odbyła się w tarnowskim teatrze.

Podczas Dialogu Obywatelskiego każdy obecny na sali może zadać pytanie zaproszonym gościom – komisarzom europejskim, politykom, posłom do Parlamentu Europejskiego. Inicjatorem spotkań jest Komisja Europejska, która chce w ten sposób dotrzeć do jak największej liczby odbiorców z informacjami o swojej bieżącej działalności oraz gromadzić pytania i uwagi obywateli, wykorzystywane następnie w unijnych publikacjach i przy podejmowaniu decyzji.

W Tarnowie dyskutowali: Elżbieta Bieńkowska, unijna komisarz do spraw rynku wewnętrznego i przemysłu, prezydent miasta, Roman Ciepela i Marek Sowa, samorządowiec, wicemarszałek Małopolski w latach 2010 – 2015, obecnie poseł. Pytania zadawali im między innymi dziennikarze, przedsiębiorcy i uczniowie tarnowskich szkół. Można było też zgłosić swoje uwagi, wypowiedzieć się na temat wpływu unijnej polityki na codzienne życie czy podzielić się swoją wizją przyszłości Europy.

Co z tą Unią?

Wśród najczęściej poruszanych przez publiczność tematów pojawiały się propozycje pytania dotyczące czwartej rewolucji przemysłowej, czyli robotyzacji, oznaczającej poważne konsekwencje dla obywateli UE, szczególnie młodych, rewolucji cyfrowej, rozwoju nowych technologii, ochrony danych osobowych. Padło też pytanie o zmiany Unii „od środka”.

W odpowiedzi Elżbieta Bieńkowska stwierdziła, że zamiast tego Polska powinna wyznaczać kierunek, w jakim pójdzie Wspólnota, uczestniczyć w podejmowaniu istotnych dla obywateli decyzji. Uczestnicy dialogu pytali też o sens przyjęcia euro w Polsce. Pani komisarz podkreślała, że wchodząc do Wspólnoty, podjęliśmy takie zobowiązanie, a niewywiązanie się z niego postawi Polskę na marginesie Unii, umiejscowi w Europie „drugiej prędkości”. Uspokajała również, że wbrew obawom ceny nie wzrosną drastycznie po zmianach. - *Już teraz u nas jest drożej niż w Czechach czy na Słowacji. W Niemczech paliwo jest tańsze.* Pojawił się również temat wpły-

wu Polaków na jakość towarów sprzedawanych w Unii Europejskiej, o których głośno choćby w kontekście słynnej „niemieckiej chemii”. Bieńkowska poinformowała, że Parlament Europejski zajmie się tą sprawą – na początek zgromadzi rzetelne, pełne informacje o składzie i jakości produktów, będzie też dążył do ich ujednolicenia.

Trzecie miejsce od końca

Tarnowski Dialog Obywatelski, odbywający się w przedwyborczym tygodniu, był poświęcony innowacjom, przedsiębiorczości oraz bilansowi 15 lat obecności Małopolski i naszego miasta w UE. Otwierając spotkanie, prowadzący je Maciej Głogowski, dziennikarz ekonomiczny radia Tok FM, poruszył temat frekwencji w eurowyborach w Polsce. Elżbieta Bieńkowska podkreślała, że o ile w unijnych Dialogach Obywatelskich jesteśmy liderem, o tyle frekwencja w wyborach do europarlamentu w Polsce to wstydlivy temat. W poprzednim głosowaniu wyniosła ona zaledwie 24 procent, z czego w przedziale wiekowym 18 – 25 – tylko 14 procent. To trzecie miejsce od końca w całej Wspólnocie, za Polską są tylko Słowacja i Czechy.

Marek Sowa stwierdził, że nie warto rezygnować z głosowania ani w eurowyborach, ani w żadnych innych. - *To jedyny moment, kiedy naprawdę coś namacalnie, bezpośrednio zależy od nas.*

Wszystko dla ludzi

Mowa była również o tym, jak zmienił się Tarnów w ciągu 15 lat obecności w UE. Od czasu wejścia Polski do Unii Europejskiej do Tarnowa trafiło około 600 milionów złotych. Dzięki nim miasto inwestowało w drogi, obiekty sportowe i kulturalne, szkoły, jakość edukacji i opieki zdrowotnej. Prezydent Roman

Ciepela nie ukrywał, że ma kłopot z podsumowaniem tego czasu. - *Zmieniło się tak dużo, że nie jestem w stanie wymienić wszystkich inwestycji. Jesteśmy w zmodernizowanym dzięki unijnym pieniądzom teatrze, jeździmy autostradą, która powstała z unijnym wsparciem. To wszystko jest dla ludzi. Jednak najważniejsza zmiana zaszła w naszych głowach. Uwierzyliśmy, że mamy wpływ na to, co się dzieje w Polsce i w Europie. Od dyskusji, choćby w sprawie czystego powietrza, przechodzimy do działań.*

Również w ocenie Marka Sowy tarnowska przestrzeń publiczna bardzo zmieniła się na korzyść, a Tarnów ma dobre perspektywy na przyszłość. Były wicemarszałek Małopolski przypomniał też, że najbardziej namacalną zmianą są otwarte unijne granice. - *Jaki sprawdzian sensu istnienia UE byłby najlepszy? Właśnie zamknięcie granic.*

Elżbieta Bieńkowska podkreśliła z kolei, że przekazane przez Wspólnotę pieniądze stanowią 2 procent PKB, podczas gdy w Hiszpanii to najwyższej 0,9 procent. To łącznie 163 miliardy euro w ciągu 15 lat, po 11 tysięcy netto na każdego mieszkańca naszego kraju. - *Polska wpłaca do UE mniej niż dostaje, a to znaczy, że ktoś daje nam pieniądze na infrastrukturę, edukację, rozwój. Żaden europejski kraj takich funduszy nie dostał, żaden o nich nawet nie marzył.*

Dialogi Obywatelskie są prowadzone od 2015 roku. Odbyły się już w ponad 400 miastach w całej UE, w ubiegłym roku wzięło w nich udział łącznie ponad 74 tysiące uczestników, a internetową transmisję śledziło 750 tysięcy widzów. Spotkania wywołały 14,7 miliona reakcji w mediach społecznościowych. W Polsce do końca 2018 roku odbyło się 250 Dialogów Obywatelskich, najwięcej w całej Unii.

KRAJOBRAZ TARNOWA DO ZMIANY

Uchwalona przez Sejm w 2015 roku ustawa krajobrazowa dała samorządom możliwość ustalania własnych zasad dotyczących umieszczania w miejskich przestrzeniach reklam i szyldów, ułatwiła likwidację umieszczanych nielegalnie i pozwoliła na karanie opornych. Jeszcze w tym roku zaczną obowiązywać również w Tarnowie.

Niedługo pod wejściu w życie ustawa samorządy rozpoczęły tworzenie lokalnych uchwał krajobrazowych, działa się to również w Tarnowie, zakończone zostało w marcu br. Prace nad tarnowską uchwałą trwały dość długo. Dlaczego?

- Po pierwsze, to bardzo ważny akt lokalnego prawa, który w znaczącym stopniu wpłynie na wygląd i estetykę miasta, jego ulic, placów, elewacji kamienic... – mówi prezydent Roman Ciepela. – Po drugie, część samorządów dość szybko opracowała i uchwaliła uchwałę krajobrazową i zaraz okazało się, że część zawartych w nich zapisów... została unieważniona przez sądy, do których odwoływali się właściciele kamienic, sklepów, nośników reklamowych. Postanowiliśmy trochę poczekać i we współpracy z innymi samorządami monitorować pozwy i rozstrzygnięcia sądów, aby uniknąć tych samych błędów i konieczności wprowadzania zmian, nawet wielokrotnych, po przyjęciu przez radnych uchwały. Mam nadzieję, że ten czas poświęcony na dopracowanie dokumentu pozwolił nam uniknąć formalno-prawnych pułapek, w które wpadły inne samorządy.

Oprócz zespołu Referatu Krajobrazu Miasta Urzędu Miasta Tarnowa w pracach nad uchwałą pośrednio brali również udział tarnowianie, którzy w 2017 roku odpowiedzieli na składającą się z 19 pytań internetową ankietę dotyczącą estetyki reklam i szyldów w mieście. Ankieta trafiła również do

przedsiębiorców, stowarzyszeń, agencji reklamowych, szkół, instytucji kultury i rad osiedli.

Aż w 90 procentach odpowiedzi podkreślono konieczność stworzenia jednoznacznych przepisów dotyczących reklam i szyldów, i zasad ich umieszczania, 81 proc. było zdania, iż podstawowym problemem, który jest przyczyną pewnego nieładu estetycznego w mieście, jest chaotyczne rozmieszczenie reklam, ich niejednorodność, a w wielu przypadkach po prostu... brzydota.

Ponad 80 proc. ankietowanych uznało, iż reklam na kamienicach, przy drogach i rondach jest za dużo, mają zbyt duże gabaryty. Dominowała opinia, iż reklamy wiszące na ogrodzeniach szpecą miasto i ich umieszczanie powinno być zakazane.

Podczas prac nad uchwałą miejscy urzędnicy wyliczyli, iż w Tarnowie jest około 30 tys. reklam i ich liczba sukcesywnie wzrasta. W obrębie starówki wyliczono ich blisko 1,2 tysiąca, w śródmieściu ponad 3,5 tysiąca, w tym tylko wzdłuż ul. Krakowskiej ponad 800. Około 2 tysiące reklam znajduje się przy głównych drogach wjazdowych do miasta.

Zgodnie z przepisami ustawy w kwietniu projekt miejskiej uchwały krajobrazowej został przesłany do obowiązkowych konsultacji. Otrzymali go:

konserwator zabytków, Urząd Marszałkowski w Krakowie, Państwowa Straż Pożarna i Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie. Podkreślić należy fakt, iż miasto ma obowiązek uwzględnienia w uchwale tylko uwag wniesionych przez konserwatora, pozostałe opinie nie są wiążące. Wymienione instytucje odpowiedziały, iż nie mają do projektu żadnych uwag, odpowiedź od służb konserwatorskich nie nadeszła do upłynięcia ustawowego terminu, co jest równoznaczne z akceptacją projektu. Został on wyłożony do publicznego wglądu z początkiem czerwca (w Internecie oraz w Referacie Krajobrazu Miasta), a tarnowianie mogli zgłaszać swoje uwagi i sugestie. Później, po rozpatrzeniu ewentualnych uwag i wniosków, będzie można przedłożyć go radnym.

Projekt uchwały wprowadza w mieście sześć stref, w których określono rygorystyczne zasady umieszczania reklam i szyldów. Przykładowo: strefa A to rynek, gdzie uchwała dopuszcza tylko umieszczanie szyldów, w przypadku sezonowych ogródków kawiarnianych znaki firmowe lub logo mogą być umieszczane wyłącznie na płotkach i siedziskach oraz lambrekinach parasoli, które muszą być w kolorze białym i ecru. Stojaki gastronomiczne służące prezentacji menu mogą być wystawiane w liczbie nie większej niż jeden na każdy lokal, wysokość nie może przekraczać 1,25 metra, zaś powierzchnia reklamowa 0,2 m². Mogą być wykonane z metalu, drewna, szkła lub kamienia naturalnego. Strefa B to ul. Żydowska, gdzie obowiązywać mają zbliżone zasady. W pozostałych czterech strefach zasady są mniej rygorystyczne, niemniej dokładnie określają zasady i warunki sytuowania szyldów i reklam, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów, z jakich mogą być wykonane. Jest też nakaz stosowania kolorystyki komponującej się z budynkiem i otoczeniem.

Wspomnieć należy o zakazie umieszczania reklam na budynkach zabytkowych, na ogrodzeniach, mocowania ich do balkonów, balustrad, rynien, rur spustowych lub wykuszy. Z miejskiego krajobrazu zniknąć też mają banery reklamowe, nie będzie można stosować oświetlenia migającego lub pulsacyjnego. Billboardy będą mogły być umieszczane wyłącznie w strefie F, a ich powierzchnia nie będzie mogła przekraczać 12 m kw.

Od wejścia w życie uchwały będzie obowiązywać 12 miesięcy na dostosowanie istniejących reklam do nowych przepisów.

ZMIENIAMY UKŁAD DROGOWY TARNOWA

Rozmowa z Adamem Gurgulem, zastępcą dyrektora Zarządu Dróg i Komunikacji w Tarnowie.

W tym roku w planach ZDiK-u jest realizacja około 150 zadań. Co to oznacza w praktyce?

Rzeczywiście zamierzamy zrealizować aż około 150 zadań, trzeba jednak pamiętać, że ich skala jest różna. Takim zadaniem jest zarówno przebudowa ulicy Elektrycznej, jak remont chodników przy niewielkich osiedlowych ulicach. Wiemy, że dziś – szeroko pojęte – kwestie komunikacyjne są bardzo istotne i chcemy, by wszyscy tarnowianie poruszali się po mieście bezpiecznie i wygodnie. Musimy przy tym mieć świadomość, że nie wszystko jesteśmy w stanie zrealizować od razu. Podejmujemy bardzo trudne decyzje, a wskazując priorytety, bierzemy pod uwagę wiele czynników. Zdajemy sobie sprawę z tego, że bardzo ważnym zadaniem jest remont starówki, ale – z pewnego punktu widzenia – niemniej istotny jest dojazd do posesji, z którego mieszkańcy korzystają na co dzień. Staramy się wyważać te kwestie.

Zacznijmy więc od najpoważniejszych i najkosztowniejszych zadań przewidzianych na ten rok.

To oczywiście kolejny etap projektu „Nowe przestrzenie zdarzeń”, czyli remont najważniejszego i najbardziej reprezentacyjnego placu miasta – rynku. Na tym zadaniu skupiamy się w sposób szczególny, bo to ważne dla wszystkich tarnowian. Remont będzie prowadzony tak, by nie było konieczne całkowite wyłączenie największego tarnowskiego placu. Mamy nadzieję, że nowo wyremontowany plac Kazimierza Wlk.

przynajmniej w pewnym stopniu zrekompensuje to wyłączenie. W ramach projektu „Nowe przestrzenie zdarzeń” modernizujemy całą starówkę z przekonaniem, że gdy zyska blask, ożyje i stanie się dumą Tarnowa.

Ale priorytety to nie tylko starówka. To także wyznaczenie nowego, alternatywnego układu komunikacyjnego. To poważny i długotrwały proces rozpisany na wiele lat. Jakie działania w tym kierunku zostaną podjęte w tym roku?

Wiele z nich to kontynuacja, jak choćby poważna i bardzo kosztowna modernizacja ulicy Elektrycznej - to tak naprawdę ciąg dalszy przebudowy ul. Spokojnej, czyli inwestycja prowadząca do utworzenia północnej obwodnicy miasta. Ale nasza praca to nie tylko to, co widać, co się dzieje na ulicach. To także przygotowywanie koncepcji i działania formalne, których celem jest zaprojektowanie rozwiązań komunikacyjnych na przyszłość. Ul. Elektryczna jest tu dobrym przykładem, bo to zarówno kontynuacja modernizacji ul. Spokojnej, jak i prace zmierzające do połączenia północnych arterii z południem, czyli ul. Tuchowską - jesteśmy w tej chwili na etapie projektowania połączenia ul. Warsztatowej z ul. Tuchowską, a to bardzo skomplikowane przedsięwzięcie. Tym bardziej że modernizacja układu komunikacyjnego południowej części miasta jest uzależniona od zakończenia przez kolejarzy przebudowy wiaduktu na al. Tarnowskich. Rozpoczyna się także modernizacja ul. Lwowskiej na odcin-

ku od potoku Mrozówka do szpitala wojewódzkiego. Po sąsiedzku w przyszłości będziemy pracowali na ul. Okrężnej – zostanie wykonana kanalizacja deszczowa oraz „pas wielofunkcyjny”, który będzie ułatwiał zjazdy do znajdujących się tam nieruchomości.

Wiosną ruszyły również bieżące remonty i modernizacje, a tarnowianie pytają, czy nie można ich realizować szybciej...

Jak zwykle po zimie powstało wiele ubytków, przede wszystkim w nawierzchniach dróg. Remontujemy je systematycznie, ale nie chcemy ich zamykać, zwłaszcza tych najważniejszych. To utrudnia remonty i powoduje, że trwają dłużej. Poza tym działamy w warunkach rynkowych, a dziś nie ma tak wielu wykonawców chętnych realizować zaplanowane przez nas naprawy. W związku z tym w części posiłkujemy się Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych, które wykonuje wiele prac. Patrząc z perspektywy czasu, trzeba stwierdzić, że w ciągu ostatnich pięciu lat układ komunikacyjny naszego miasta zyskał bardzo dużo. Jeżeli uczciwie porównamy, co było i co jest, zobaczymy zupełnie inną jakość.

Jakie mniej spektakularne, ale ważne dla tarnowian prace czekają nas w najbliższych miesiącach?

Remontujemy chodniki, część robót już zakończyliśmy, jak choćby w rejonie skrzyżowania ulic Klikowskiej i PCK czy ul. Ordonówny, w rejonie pawilonu handlowego. Trwają prace przy ulicach: Starodąbrowskiej, Węgrzyna, Ćwiklińskiej, Kassali, Chemicznej oraz 1 Maja. Pracujemy przy Kantorii i na ul. Orkana. Przygotowujemy przetargi na remonty ulic: ks. Kmiecika, Kołłątaja, Garbarskiej, Ochronek i Widok. Złożyliśmy wnioski o dofinansowanie prac na ul. Sportowej i Śliwkowej. Podejmujemy starania, by możliwy był remont ulic Piłsudskiego, Kopernika oraz Kasprowicza. Przygotowujemy się do budowy rond na skrzyżowaniach ulic Warsztatowej i Krakowskiej oraz Okrężnej i Braci Saków. Na bieżąco reagujemy na zgłoszenia od mieszkańców, rad osiedli i radnych miejskich i maksymalnie wykorzystujemy czas, w którym pracom drogowym sprzyja aura. W ostatnim czasie pogoda nas jednak nie rozpieszcza, w kilku przypadkach musieliśmy poczekać na rozpoczęcie poważnych działań, aż pogoda się ustabilizuje.

Zielona Kantoria

Mecz siatkówki plażowej, relaks w hamaku, spacer nad wodą wśród zieleni – tak można spędzać czas w oddanym właśnie do użytku Centrum Rekreacji i Wypoczynku na Kantorii. Centrum zainaugurowało swoją działalność 1 czerwca świętowaniem Dnia Dziecka.

Dzięki zagospodarowaniu Kantorii położony blisko centrum miasta zielony teren stał się miejscem relaksu i wypoczynku. Wybudowane zostało boisko do siatkówki plażowej, a nad stawem i w jego sąsiedztwie powstały chodniki, częściowo wyłożone porfirową kostką zdjętą z ulicy Krakowskiej oraz alejki spacerowe. Zainstalowano też oświetlenie, aby mieszkańcy miasta mogli odwiedzać Kantorię również po zmroku. Wykonane z porfiru i imitujących drewno, odporne na warunki atmosferyczne desek kompozytowych tarasy są wyposażone w ażurowe konstrukcje, na których można zawiesić hamaki i huśtawki. Jedną z prowadzących do tarasów pochylni jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. W pobliżu tarasów znajduje się budynek zaplecza, a w nim ogólnodostępna toaleta.

To nie koniec zmian na Kantorii, drugi etap realizacji tej inwestycji zaplanowany jest na przyszły rok. Przewiduje zbudowanie różnej długości pomostów nad wodą, wybudowanie sceny na wodzie, miniamfiteatru, tarasów widokowych i bro-

dzików, w których będzie można się ochłodzić. Na Kantorii już pojawiły się nowe drzewa sadzone na zlecenie miasta w zamian za 83 stare i kruche egzemplarze, głównie wierzby, które zostały usunięte z terenu budowy po konsultacjach z dendrologiem. Drzew będzie więcej – do listopada 2022 ma ich być łącznie 122. Koszt prac przy budowie Centrum Wypoczynku i Rekreacji na Kantorii to łącznie ponad 2 miliony złotych.

(DM)

Rekreacyjna nowość pod „Marcinką”

U stóp Góry Św. Marcina powstał nowy obiekt sportowy – Centrum Aktywnego Wypoczynku, z którego zarówno tarnowianie, jak i turyści schodzący ze szlaków w kierunku miasta mogą już swobodnie korzystać.

Oddane co tylko zaplecze wypoczynkowe liczy prawie 300 metrów kwadratowych. W ramach inwestycji, która kosztowała niemal dwa miliony złotych, powstał jednokondygnacyjny budynek zaadaptowany do potrzeb niepełnosprawnych. Dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich dostosowano sanitariaty, w tym prysznic.

W CAW można zrobić rozgrzewkę, korzystając chociażby z elektrycznych bieżni. W środku obiektu znajduje się rów-

nież zaplecze szatniowe. To dobra wiadomość dla tych, którzy uczestniczą w licznych zawodach czy to biegowych, czy rowerowych rozgrywanych w pobliżu „Marcinki”. Kilka razy do roku amatorzy sportu biegowego gromadzą się pod Górą Św. Marcina, aby pobiec np. po miecz Spycymira czy rywalizować w zawodach Marcinka Cross Challenge. Teraz będą mogli nie tylko pozostawić swoje rzeczy w szatni, ale i w komfortowych warunkach przygotować się do rywalizacji.

– *W parku biegowym jestem średnio sześć, czasem siedem razy w tygodniu. Bieganie to dla mnie taka odskocznia od stresującej pracy, a miękka nawierzchnia parku w porównaniu do asfaltu nie obciąża tak moich kolan i kręgosłupa. Cieszy mnie to, że teraz wreszcie będę miał gdzie pozostawić swoje rzeczy, a po skończonym treningu skorzystać z sanitariatów – mówi pan Jerzy, tarnowianin i amator biegania.*

W okolicach budynku pojawiła się też ścieżka rowerowa. Trasa została przystosowana dla amatorów MTB, a na niektórych odcinkach ścieżki poukładane zostały przeszkody. W pobliżu obiektu wybudowano 18 miejsc postojowych.

Ponieważ Centrum Aktywnego Wypoczynku stanowić ma nie tylko bazę dla osób trenujących na „Marcince”, ale także zaplecze dla turystów schodzących ze szlaków w kierunku Tarnowa, obiekt czynny będzie cały rok od poniedziałku do piątku w godz. 12 – 20, natomiast w soboty i niedziele w godz. 8 - 16. Budynek zarządzany jest przez Tarnowski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Za korzystanie z bieżni elektrycznych przez jedną godzinę będzie trzeba zapłacić 10 zł, za karnet uprawniający do 10 wstępów 80 zł. Z kolei za korzystanie z zaplecza sanitarnego należy uiścić złotówkę.

Dodajmy, że inwestycja powstała w partnerstwie z Tarnowską Organizacją Turystyczną w ramach projektu „Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej subregionu tarnowskiego etap II”, współfinansowanego przez Unię Europejską.

(KS)

■ Trwają różne prace powiązane z remontem rynku

CZYSTSZE POWIETRZE NAD CENTRUM

13 kamienic w ścisłym centrum zostanie podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej. Prace potrwać jeszcze około miesiąca i są częścią remontu płyty tarnowskiego rynku. Już wiadomo także, że wstępne zainteresowanie miejskim ciepłem wyrazili właściciele następnych 14 kamienic na starówce.

To kolejny etap systematycznej rozbudowy sieci Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w rejonie ścisłego centrum Tarnowa. Od 2016 roku z miejskiego ciepła, zamiast ze

Remont trwa

Zanim swoje prace rozpoczął MPEC, wykonawca modernizacji płyty rynku, firma Polskie Surowce Skalne Sp. z o. o. Grupa Budowlana z Bielan

Trwa remont tarnowskiego rynku, m.in. w jego ramach do miejskiej sieci ciepłowniczej podłączane są kolejne zabytkowe kamienice

starych, węglowych pieców, korzystają mieszkańcy w obrębie ulic Narutowicza, Bema, Łaziennej, Wodnej i Studniarskiego.

Bez węglowych pieców 42 kamienice

W 2018 roku spółka ciepłownicza przyłączyła do sieci miejskiej 15 kamienic zlokalizowanych we wschodniej części starówki - przy Kapitulnej, Żydowskiej, Bramie Pilzneńskiej i na Rynku. Projekt jest realizowany w ramach programu likwidacji niskiej emisji w Tarnowie i przynosi wymierne efekty. Będzie kontynuowany – jeszcze w tym roku miejska sieć ciepłownicza zostanie doprowadzona do 13 kamienic - na Rynku, przy Weklerskiej, Żydowskiej i Krótkiej. Lokale w dziedzięciu z nich wciąż ogrzewane są piecami węglowymi. W przyszłym roku przyłączone mają zostać kolejne budynki na starówce, zainteresowanie taką zmianą sposobu ogrzewania wyrazili właściciele 14 kamienic.

Wrocławskich rozebrała starą, zniszczoną nawierzchnię, a wcześniej ogrodziła plac robót, zachowując możliwość bezpiecznego dojścia do wszystkich budynków. Remont został podzielony na etapy. W pierwszym, do września, prace będą prowadzone na środkowej części rynku, wokół ratusza – tego lata kawiarniane ogródki będą mogły stanąć tylko przy otaczających rynek kamienicach. Niezależnie od etapu prac dojazd do rynku będzie utrzymany, choć z uwagi na utrudnienia, których przy tego typu pracach nie można uniknąć, trzeba się liczyć z ograniczeniami.

Po remoncie płyta rynku będzie mocniejsza i wytrzymalsza, wzmocniona zostanie również znajdująca się pod płytami podbudowa, a przyłącza wodno - kanalizacyjne i elektryczne do zasilania fontann – wymienione na nowe, co pozwoli uniknąć awarii. W kolejnym etapie wyremontowana zostanie jezdnia oraz chodniki przy kamienicach. Prace mają się zakończyć późną wiosną przyszłego roku. Ich koszt wynosi ponad 5 milionów złotych.

KRÓTKO

Gmina na „piątkę”

Już czwarty raz Tarnów zdobył prestiżowy tytuł w rankingu przygotowanym przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie, oceniającym jakość komunikacji gmin z potencjalnymi inwestorami przy wykorzystaniu drogi elektronicznej. W rankingu zestawiono 634 gminy, w tym trzy z Małopolski. Oceniano jakość witryn internetowych oraz jakość odpowiedzi na maile w języku polskim i w języku angielskim. Tarnów zdobył 35 na 45 możliwych do uzyskania punktów, ustępując w klasyfikacji punktowej jedynie Gdyni, a wyprzedzając między innymi Kraków i Rzeszów.

Remont stadionu w trzech etapach

Trwają prace nad kolejnym projektem remontu Stadionu Miejskiego w Mościcach. Projekt dzieli planowaną inwestycję na trzy etapy, dzięki czemu w miarę szybko uda się wykonać najpilniejsze prace, a w ciągu kilku lat kompletny remont. Projekt będzie gotowy w połowie listopada, pierwszy etap remontu rozpocznie i zakończy się w przyszłym roku.

Nad projektem pracuje poznańska firma Apa Arches, która wygrała przetarg, oferując najniższą cenę 597 444 zł. Miasto przeznaczyło na projekt 950 tys. zł, a więc oszczędności są znaczne.

Przypomnijmy, iż firmy startujące w pierwszym przetargu na remont stadionu zażądały za jego wykonanie kwot, które były dwukrotnie większe niż 42 mln zł, które zostały przeznaczone na ten cel. Wówczas władze miejskie postanowiły, iż remont zostanie podzielony na etapy i wprowadzone zostaną pewne ograniczenia.

Odnowią kapliczkę

Na ulicę Tuchowską jeszcze w tym roku wróci kapliczka przedstawiająca Matkę Boską z Dzieciątkiem. Tarnów otrzyma 7 tys. zł dotacji z programu wojewódzkiego na renowację zabytkowego pomnika sakralnego. Kapliczka uległa zniszczeniu podczas wypadku samochodowego w 2016 r. Rok, a następnie dwa lata później miasto składało wnioski o dofinansowanie jej naprawy w ramach konkursu „Kapliczki Małopolski”, jednak nie udało się uzyskać dotacji. Dopiero w ramach tegorocznej edycji projektu Sejmik Województwa Małopolskiego zdecydował, że miasto na renowację kapliczki otrzyma dodatkowe środki.

(WW)

■ Ponad cztery tysiące miejsc w szkołach ponadpodstawowych

JAK TO ZE SZKOŁAMI BĘDZIE?

Zbliżający się koniec roku szkolnego to dobry czas, aby przyrzeć się – w ujęciu statystycznym – sytuacji w tarnowskiej oświacie. Reforma oświaty spowodowała, że we wrześniu naukę w szkołach, które od roku szkolnego 2019/20 powrócą do nazwy ponadpodstawowe, podejmą dwa roczniki młodzieży. W związku z tym powstać ma 140 oddziałów, a planowana liczba uczniów w klasach pierwszych przekroczy 4 tysiące.

Tarnowskie szkoły ponadgimnazjalne opuści w kończącym się roku szkolnym 2460 uczniów. Ponad 1500 z nich ukończy licea ogólnokształcące – najwięcej absolwentów wypuszczają: III Liceum Ogólnokształcące – 293, I Liceum Ogólnokształcące – 281 oraz wchodzące w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, IV Liceum Ogólnokształcące – 272. Pozostałe 933 osoby to absolwenci techników. Tutaj prym pod względem liczby tegorocznych absolwentów wiodą Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych – 187, Zespół Szkół Technicznych – 184 oraz Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogrodniczych – 134 i Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych – 130.

Reforma oświaty spowodowała, że we wrześniu naukę w szkołach, które od roku szkolnego 2019/20 powrócą do nazwy ponadpodstawowe, podejmą dwa roczniki młodzieży.

W związku z tym powstać ma maksymalnie 160 oddziałów, a planowana liczba uczniów w klasach pierwszych to ok. 5,2 tysiąca. W samym tylko III Liceum Ogólnokształcącym przewiduje się uruchomienie czternastu klas, do których uczęszczało będzie 448 uczniów (155 więcej niż tegorocznych absolwentów). Szansę rozpoczęcia nauki w I Liceum Ogólnokształcącym dostanie od września 384 absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów (12 klas), co oznacza zwiększenie liczby uczniów w tej placówce o ponad 100 osób. Największego wzrostu liczby uczniów spodziewać można się jednak w obecnym Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2, który od 1 września w związku z wygaśnięciem gimnazjów, powróci do nazwy

II Liceum Ogólnokształcące. Planuje się tam otwarcie dziesięciu klas pierwszych i przyjęcie 320 nowych uczniów, co oznacza wzrost w porównaniu z uczniami kończącymi szkołę o 165 osób.

Ogółem w tarnowskich szkołach ponadpodstawowych uczyć będzie się w przyszłym roku szkolnym ponad 11 tys. uczniów. Najwięcej, bo 987 w III Liceum Ogólnokształcącym, niewiele mniej w I Liceum Ogólnokształcącym – 880.

Za kilkanaście dni ze swoimi szkołami pożegna się również ostatni rocznik gimnazjalistów. Naukę w dwunastu tarnowskich gimnazjach zakończą 923 osoby. Ponad połowa z nich uczęszczała w tym roku do trzech placówek: Szkoły Podstawowej nr 24 z Oddziałami Dwujęzycznymi (229), Szkoły Podstawowej nr 8 (137) oraz XXI Liceum Ogólnokształcącego Sportowego (121).

Bardzo podobna liczba młodzieży – 931 – opuści w drugiej połowie czerwca mury tarnowskich szkół podstawowych. Najwięcej z nich było uczniami Szkoły Podstawowej nr 9 (102). Dziesięć osób mniej zakończy naukę w Szkole Podstawowej nr 24 z Oddziałami Dwujęzycznymi, a po 82 ósmoklasistów pożegna się ze Szkołami Podstawowymi nr 8 i 18.

Przewiduje się natomiast, że naukę w pierwszych klasach podejmie w trzydziestu sześciu oddziałach 749 dzieci. Łączna liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do dziewiętnastu tarnowskich podstawówek zmniejszy się o blisko trzysta osób, z 7148 do 6862. Najwięcej

z nich będzie pobierać nauki w Szkole Podstawowej nr 9 – 680, niewiele mniej uczyć będzie się w Szkołach Podstawowych nr 8 i 18 – odpowiednio 631 i 630 osób.

(SM)

KRÓTKO

Niespokojnie podczas matur

W tym roku w Tarnowie do egzaminu dojrzałości przystąpiło niemal 2400 maturzystów. W tym roku uczniowie otrzymali dodatkową dawkę stresu, gdyż przez pierwsze dni egzaminów niektóre tarnowskie szkoły otrzymały e-maile z informacją o alarmie bombowym. Tak było m.in. w Zespole Szkół Mechaniczno-Elektrycznych, gdzie 6 maja zarządzono ewakuację szkoły, a uczniowie przystąpili do matury z języka polskiego z 40-minutowym opóźnieniem.

Fantom za 300 tys. zł

Studenci Zakładu Pielęgniarstwa PWSZ będą mieli okazję lepiej przygotować się do przyszłego zawodu. Na uczelni otwarto Monoprofilowe Centrum Symulacji Medycznych, do którego zakupiono specjalne fantomy przeznaczone do ćwiczenia skomplikowanych procedur medycznych. Centrum wyposażone jest m.in. w symulatory wysokiej wierności, których koszt to nawet 300 tys. zł. Fantomy przypominają ludzi – mówią, co je boli, reagują mruganiem, rozszerzaniem źrenic, można również sprawdzać im wszystkie parametry życiowe. Wartość inwestycji to ponad 2,5 mln zł.

W sprawie autobusowej klimatyzacji telefonować można do: MPK 14 6300620 i ZDiK 14 6883103 lub 104.

Klimatyzacja nie działa? Interweniuj u kierowcy!

Klimatyzacja w tarnowskich autobusach miejskich będzie włączana od pierwszego kwietnia do końca września zawsze, gdy temperatura na zewnątrz przekroczy 20 stopni. Kierowcy mają też obowiązek uruchamiania urządzeń na prośbę pasażerów, niezależnie od temperatury.

Wszystkie autobusy Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Tarnowie są klimatyzowane. 80 z 95 pojazdów jest fabrycznie wyposażonych w nowoczesną, bardzo komfortową i wydajną klimatyzację mechaniczną. Pozostałe 15 nieco starszych pojazdów zostało doposażonych w mniej wydajną klimatyzację elektryczną. - *Tego lata pasażerowie z pewnością odczują jej działanie, trzeba jednak pamiętać, że są to urządzenia o nieco słabszej mocy niż te w nowoczesnych pojazdach. Zapewnią jednak niezbędny komfort, tego lata będzie dużo lepiej* – zapewnia prezes zarządu tarnowskiego MPK, Jerzy Wiatr i podkreśla, że gdyby tegoroczne lato było wyjątkowo upalne i temperatura przekraczała 30 stopni, to w najgorętszych porach dnia do obsługi linii wysy-

łane będą tylko nowe autobusy z wydajniejszą klimatyzacją.

Kierowca włączy również na żądanie

O włączenie klimatyzacji lub zwiększenie jej mocy w ciepłe dni można poprosić kierowcę miejskiego autobusu, który powinien spełnić prośbę pasażerów. Jeżeli tak się nie stanie, warto zadzwonić do MPK lub do ZDiK. - *Wręcz apelujemy, aby takie sytuacje zgłaszać nam od razu, poinformować, w jakim autobusie, której linii i o której godzinie do nich doszło. Jeżeli nie wyjaśnimy sprawy od razu, potem może się to nie udać. Zaznaczam też, że odczucie chłodu w autobusie jest subiektywne – jednemu pasażerowi jest duszno, inny narzeka na zbyt ni chłód. Trzeba wykazać się*

rozsądkiem i na przykład nie otwierać okien, bo wtedy klimatyzacja traci sens – dodaje Jerzy Wiatr.

Prezes Wiatr pisemnie poinformował kierowców autobusów również o tym, że od kwietnia do września, gdy tylko temperatura na zewnątrz sięgnie 20 stopni Celsjusza, klimatyzację koniecznie trzeba włączyć bez względu na porę dnia, nawet wcześniej rano. - *Komfort pasażerów jest naszym priorytetem* – podkreśla.

Klima pod nadzorem

Tarnowskie MPK w całości samodzielnie odpowiada też za coroczne przeglądy klimatyzacji, przeprowadzone przed każdym sezonem, wymianę filtrów, uzupełnianie czynników chłodzących. Stan klimatyzacji jest stale monitorowany, również kierowcy są zobowiązani do odnotowywania awarii w karcie drogowej pojazdu.

Zdarza się, że urządzenia, niezależnie od ich rodzaju, ulegają awariom. Napraw jest niewiele, kilka w miesiącu, są wykonywane na bieżąco, a autobus z wadliwą klimatyzacją jest zastępowany w pełni sprawnym pojazdem tak szybko, jak to możliwe.

Przypomnijmy, w ciągu trzech ostatnich lat Tarnów kupił 45 nowoczesnych, komfortowych autobusów. Dzięki temu komunikacja miejska należy do najnowocześniejszych w Polsce. Pasażerowie jeżdżą wygodnymi pojazdami marki MAN, Solaris i Scania. Nowe autobusy kosztowały łącznie 45 milionów złotych, z czego 33 miliony przekazała Unia Europejska. W przyszłym roku MPK kupi kolejne klimatyzowane autobusy, które zastąpią starsze pojazdy z mniej wydajnymi systemami. Pierwszy przetarg zostanie ogłoszony w najbliższych dniach.

(DM)

Jak autobusy pojadą latem?

Wakacje za pasem, co oznacza, że zmieni się również rozkład jazdy miejskich autobusów. W tym roku nie zostanie uruchomiona linia nocna. Mieszkańcy korzystający z komunikacji miejskiej muszą pamiętać, że od 21 czerwca obowiązywać będzie wakacyjny harmonogram.

Wraz z rozpoczęciem wakacji zmieni się też częstotliwość kursowania autobusów. Pasażerowie wybierający komunika-

cję miejską powinni zwrócić uwagę, czy w rozkładzie jazdy przy godzinie odjazdu nie znajduje się oznaczenie „W” – nie kursuje w okresie wakacji. - *Zostanie nieznacznie zmniejszona liczba kursów na linii „dziewiątki” w związku z tym, że młodzież szkolna ma wakacje* – wyjaśnia Wiesław Koziół z Zarządu Dróg i Komunikacji.

Jakie jeszcze zmiany czekają nas w tym roku? ZDiK podjął decyzję, by nie uruchamiać w czasie wakacji linii nocnej, która w zeszłym roku nie cieszyła się popularnością wśród mieszkańców.

Od 21 czerwca dodatkowe kursy pojawią się w rozkładzie linii 31, która kursuje do przystanku Góra Św. Marcina, znajdującego się w pobliżu basenu letniego.

(WW)

■ Początek dorocznej akcji dla dzieci i młodzieży już 22 czerwca

Aktywne lato w mieście

Turnieje sportowe, zajęcia kartingowe, karate i strzeleckie, a także pływalnie miejskie za złotówkę – między innymi wśród takich propozycji będą mogli wybierać uczniowie podczas tegorocznych wakacji w Tarnowie. Organizatorzy zapewniają, że każdy znajdzie coś dla siebie. Program „Lato w mieście” rusza już 22 czerwca.

Jak co roku za symboliczną sumę będzie można skorzystać z pływalni letnich. Zarówno ta znajdująca się na Górze Św. Marcina, jak i ta w Mościcach w każdy wakacyjny wtorek będzie za złotówkę. Dodatkowo jeden złoty kosztować będzie wstęp na basen przy ul. Traugutta od 24 do 28 czerwca i od 1 do 5 lipca. Podobną sumę najmłodsi tarnowianie zapłacą za pływalnię krytą przy ul. Piłsudskiego. Tam w każdy poniedziałek i czwartek w godzinach 13-17 będzie można zażyć wodnego szaleństwa za symboliczną opłatą. Swoje wodne podwoje otworzy również Miejski Dom Sportu. Złotówkę za wejście zapłacimy w wakacyjną środę i piątek.

Dla osób lubiących rywalizację i zabawę w plenerze miasto przygotowało turnieje i zawody sportowe. Będzie można pograć w piłkę nożną, ręczną, siatkówkę czy koszykówkę. Organizatorzy zaplanowali też coś dla fanów wspinaczki sportowej i kartingu. Tych, którzy chcieliby nauczyć się gry w tenisa, zapraszamy na korty przy ul. Romanowicza. Tam w każdą sobotę i niedzielę lipca oraz w sierpniowe poniedziałki, środy i piątki będzie można spróbować swoich sił z raketą i piłką tenisową.

Zajęcia z tenisa odbywać się będą również na kortach przy ul. Wojska Polskiego.

Od 8 do 11 lipca w hali I LO wszystkim zainteresowanym udostępnione zostaną dmuchane atrakcje. Również w lipcu w Bibliotece Pedagogicznej w Tarnowie zaplanowano cykl zajęć dla dzieci ze szkół podstawowych pod zagadkowo brzmiącymi tytułami „Przygody super tajne” oraz „Eksperymenty ściśle fajne”.

Dla uczniów, którzy chcieliby dowiedzieć się, czym jest gra w brydża i na czym polega, przygotowano zajęcia instruktażowe. Odbywać się one będą we wszystkie wakacyjne poniedziałki, począwszy od 1 lipca.

Przez cały okres wakacyjny będzie można także skorzystać z nauki strzelania na strzelnicy pneumatycznej, zajęć karate, kung-fu czy tenisa stołowego.

Szczegółowy wykaz zajęć letnich oraz telefony i adresy organizatorów dostępne są na www.tarnow.pl w zakładce „Turystyka i sport”.

(KS)

Baseny gotowe na sezon?

Tradycyjnie – o ile pogoda dopisze – wraz z rozpoczęciem wakacji w Tarnowie zostaną otwarte baseny letnie. Trwają ostatnie prace modernizacyjne na terenie miejskich kąpielisk. Przewiduje się, że koszty remontów mogą wynieść kilkadziesiąt tysięcy złotych.

W wakacje mieszkańcy będą mogli korzystać z dwóch basenów letnich: jednego zlokalizowanego u stóp Góry Św. Marcina przy al. Tarnowskich, kolejnego znajdującego się przy Miejskim Domu Sportu w Mościcach. Zanim jednak baseny zostaną otwarte, w obiektach trwały kilkumiesięczne przygotowania przed sezonem. – *Prace remontowe prowadzono od wczesnej wiosny, od momentu gdy zamknęliśmy lodowiska* – mówi Mateusz Starzec z Tarnowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji.

Na basenie w Mościcach wymieniono zasuwę instalacji basenowych, zakupiono nowy rozdzielacz wody pitnej. Dokonano przeglądu wodno-kanalizacyjnego oraz przeglądów elektrycznych instalacji. Wyremontowano niecki basenowe, uzupełniono brakujące płytki, naprawiono obrzeża basenu. Ponadto czyszczono i malowano przelewy.

Z kolei na basenie pod „Marcinką” pomalowano budynek TOSiR na zewnątrz i wewnątrz, malowano także metalowe elementy konstrukcji zjeżdżalni – balustrady i schody. Na tym basenie również czyszczono i malowano przelewy, uzupełniono płytki, malowano kilkumetrowe filtry, teren został wyrównany. Zarówno przy al. Tarnowskich, jak i przy ul. Traugutta skoszono trawę na terenie kąpielisk.

W zeszłym roku z oferty miejskich basenów skorzystało niemal 34 tysiące osób, z czego przeszło 3 tys. uczniów tarnowskich szkół zakupiło bilet za symboliczną złotówkę. W poprzednie wakacje najchętniej wybierano kąpielisko pod Górą Św. Marcina, tam odnotowano ponad 21 tysięcy wejść.

(WW)

Jaka przyszłość naszego Tarnowa...

Jak większość samorządów, również Tarnów jest na etapie tworzenia założeń i redagowania celów kolejnej strategii miasta. Strategia to długofalowy plan działania, którego cele, zarówno te dalsze, jak i te bliższe, mają być w jakiejś perspektywie czasu realizowane. Ważne jest też, aby zamierzenia strategiczne były realistyczne i w miarę ambitne. Jest wszak czymś naturalnym, że każdy z nas chciałby, mieszkając w Tarnowie, zarabiać tyle, ile nasi sąsiedzi z Krakowa. Jest czymś naturalnym, że chcielibyśmy dla naszych dzieci lepszej przyszłości, a najlepiej, gdyby po skończonych studiach wracały do Tarnowa i mogły znaleźć tutaj pracę, a jeszcze lepiej dobrze płatną.

Uważam zatem, że to przede wszystkim dobre warunki dla przedsiębiorczości i tym samym dla przedsiębiorców winny być celem zasadniczym. Chciałoby się, aby Tarnów – niegdyś miasto wybitnie przemysłowe – na nowo do tego grona miast powróciło. To bardzo

ważne, aby w perspektywie najbliższych pięciu, dziesięciu czy piętnastu lat nie tylko tworzyć dobre warunki dla rozwoju przedsiębiorczości, ale także tego typu przedsiębiorczość ściągać do Tarnowa. Mowa tutaj przede wszystkim o firmach produkcyjnych, technologicznych, inwestorach, którzy realnie budowałyby pozycję naszego miasta na mapie województwa.

Mam nadzieję, że w tych dążeniach Tarnów nie zostanie sam. Nie jest to bowiem łatwe i śmiem twierdzić, że wykracza poza nasze lokalne możliwości. Dlatego klucz tkwi we współpracy i umiejętnym współdziałaniu. Liczę ogromnie, że w przyszłości uda się osiągnąć efekt synergii i wreszcie wspólnie z udziałem nie tylko miasta i okolicznych gmin, ale także władz województwa, Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Krakowskiego Par-

ku Technologicznego czy Tarnowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego tego typu cele sobie wyznaczać i je osiągać.

Musimy też sami zrozumieć, że nie ma co konkurować z Krakowem - warto korzystać z jego bliskości, stać się zapleczem, a nie konkurentem. Z kolei Kraków i władze województwa winny wiedzieć, że wsparcie z UE Małopolska otrzymuje w takiej wysokości właśnie dlatego, że wschodnia jej część jest nadal biedniejsza. Proszę ów wpis traktować jako przyczynek do dyskusji. Chciałbym, aby założenia do strategii powstawały wspólnie z mieszkańcami, dlatego też zapraszam do kontaktu mailowego: jakub.kwasny@umt.tarnow.pl, a mail w tej sprawie proszę zatytułować STRATEGIA 2030+.

JAKUB KWAŚNY
PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
W TARNOWIE

■ Starzenie się społeczeństwa oraz mała dzietność to ważne sprawy dla Tarnowa

Jesteśmy starsi, jest nas mniej

Dwie bardzo ważne sprawy dla naszego miasta to starzenie się społeczeństwa, a także mała liczba rodzących się dzieci. Tarnów posiada narzędzia, które mogą pomóc naszym seniorom oraz rodzinom planującym powiększenie rodziny.

Tarnów powinien być miastem przyjaznym dla seniorów, zapewniając im odpowiednie warunki do funkcjonowania w społeczeństwie. Dużo zadań już zostało zrealizowanych, ale jeszcze jest wiele do wykonania w tej dziedzinie. Ważne są sprawy zdrowia, aktywności ruchowej, kontynuacji zainteresowań oraz wykorzystywania możliwości twórczych, które często ujawniają się po zakończeniu aktywności zawodowej. Takie zadania spełniają obecnie choćby Uniwersytety Trzeciego Wieku oraz terapie zajęciowe.

Naszym seniorom, którzy podupadli na zdrowiu, trzeba umożliwić dostęp do odpowiedniej opieki lekarskiej i rehabilitacji, a także zapewnić odpowiednią ilość miejsc w Zakładach Opieki Lec-

niczej oraz hospicjach. Placówki te zapewniają opiekę medyczną na wysokim poziomie w skrajnych przypadkach, kiedy choroba wyklucza normalne funkcjonowanie. W ostatnich latach w tarnowskich ZOL-ach wzrosła liczba łóżek prawie o 100%, ale szybko okazało się, że wciąż jest ich za mało. Bardzo istotne są działania w celu dalszego ich zwiększenia.

Ważne jest też powstające hospicjum Via Spei, którego założycielem jest Fundacja Kromka Chleba. Powinno ono w stosunkowo niedługim czasie zacząć funkcjonować i pomagać ludziom cierpiącym na nieuleczalne choroby.

Na drugim biegunie jest problem z małą liczbą rodzących się dzieci. Tu znowu pojawia się zadanie miasta. Opieka w żłobkach, przedszkolach i szkołach sprzyja decyzji młodych ludzi o powiększeniu rodziny. Jednocześnie mogą realizować się zawodowo i być rodzicami.

Bardzo istotna jest również prawidłowa opieka medyczna nad najmłodszymi, która w Tarnowie ma się dobrze jako w jednym z nielicznych miast w Polsce, ponieważ nie zostali wycofani z przychodni lekarze pediatrzy.

Dwa ważne kierunki zadań, które miasto powinno realizować dla społeczności, to jest to, co zaznaczyłem – seniorzy i dzieci. W tym względzie możliwości miasta są bardzo duże. Komisja Zdrowia poprzez realizację swojego programu odpowiednimi wnioskami oraz podjętymi uchwałami stymuluje wykonywanie tych zadań.

ROMAN KORCZAK
WICEPRZEWODNICZĄCY KOMISJI ZDROWIA
KLUB RADNYCH PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ

■ O podatkowej loterii i pieniądzach na ekologię

Najpierw był pomysł...

Nie wszystkie pomysły i koncepcje opracowane przez tarnowskich radnych są realizowane w praktyce, tym bardziej mi miło, że dwie mojego autorstwa znalazły uznanie kolegów radnych i obecnie zaczynają żyć własnym życiem. Mam na myśli akcję „Zaparkuj swój PIT w Tarnowie” oraz dofinansowanie wymiany ogrzewania węglowego na ekologiczne.

Z inicjatywą nagradzania za rozliczanie PIT-u w Tarnowie wyszedłem w maju 2018 roku, a w efekcie zaakceptowania przez kolegów radnych i dopracowania pomysłu powstała loteria, która ma zachęcić mieszkańców Tarnowa i okolicznych gmin do rozliczania podatku PIT właśnie w Tarnowie. Zasada jest prosta: coś za coś, więc ci, którzy spełnią ten ostatni warunek, mogą wziąć udział w loterii i wygrać cenne nagrody: główną jest samochód Opel Corsa, rozlosowanych zostanie również dziesięć wysokiej klasy rowerów. Nagrody swoją drogą, ale warto też przypomnieć, iż dzięki wpływom z części PIT-u realizu-

jemy wiele ważnych miejskich inwestycji, takich jak budowa i remonty dróg, szkół, przedszkoli, miejsc rekreacji czy choćby trwająca rozbudowa szpitala miejskiego...

Jak wziąć udział w loterii? Do 31 sierpnia br. należy wypełnić formularz elektroniczny na stronie www.lotariatarnow.pl lub papierowy w jednym z dziesięciu punktów obsługi loterii, zlokalizowanych na terenie miasta. W loterii mogą wziąć udział osoby, które ukończyły 18 lat, a w okresie od 1 stycznia – 30 kwietnia br. złożyły deklarację podatkową PIT za rok 2018, w której wskazały Tarnów jako swoje miejsce zamieszkania. Losowanie odbędzie się 9 września br. o godz. 17 w Sali Lustrzanej, a wręczenie nagród planowane jest na przełom września i października.

Jako człowiekowi, któremu leży na sercu ekologia, bardzo się ucieszyłem, gdy w budżecie Tarnowa na rok 2019 znalazły się pieniądze na kolejny wniosek mojego autorstwa - dofinansowanie

wymiany ogrzewania węglowego na ekologiczne, montażu systemów solarnych oraz instalacji fotowoltaicznych. Tarnowscy radni przyznali na

ten cel 450 tysięcy złotych, a w marcu br. uchwalono zasady dofinansowania.

Dotacje do 5 tys. zł będą udzielane na zastąpienie ogrzewania węglowego ekologicznym źródłem ciepła, na zainstalowanie słonecznego systemu grzewczego (paneli solarnych) dotacja wyniesie maksymalnie 4 tys. zł. Po raz pierwszy w Tarnowie dofinansowanie do kwoty 6 tys. zł obejmuje również panele fotowoltaiczne do produkcji własnej energii.

23 kwietnia 2019 ruszył nabór wniosków dla tarnowian chcących skorzystać z dofinansowania. Więcej informacji o projekcie na stronie www.tarnow.pl

ZBIGNIEW KAJPUS
KLUB RADNYCH KOALICJA OBYWATELSKA

Energia Miast w Tarnowie

Szkoła otwarta, dająca uczniom umiejętności w dorosłym życiu i pracy... Czy mamy szansę na taki model edukacji w najbliższym dziesięcioleciu? Niedawna debata pt. „Szkoła epoki smartfona. Wyzwania progresywnej edukacji”, organizowana przez ogólnopolskie stowarzyszenie Energia Miast wraz z Fabryką Przyszłości i Naszym Miastem Tarnów, starała się odpowiedzieć na te pytania, szukając konkretnych rozwiązań po stronie szkół i samorządów.

Miałem przyjemność w gronie przedstawicieli ruchów miejskich dyskutować o koniecznej, modernizacyjnej transformacji polskiej edukacji i roli oddolnych inicjatyw oraz samorządów w tym procesie. Wszyscy uczestnicy debaty zgodzili się, że nowy kształt polskiej szkoły powinien odpowiadać na wyzwania przyszłości: globalizacji, sztucznej inteligencji i robotyzacji, mediów społecznościowych i wielokulturowości. Jej nowoczesny obraz powinien być wolny

od politycznych sporów, zapatrzenia w przeszłość. Nie powinniśmy również zapominać o nauczaniu młodzieży tolerancji i przeciwstawiania się wszechobecnej mowie nienawiści.

Bardzo się cieszę, że to właśnie w Tarnowie zainaugurowaliśmy cykl debat międzymiastowych Energii Miast. Wśród moich gości byli znani społecznicy, samorządowcy i aktywiści miejscy: Łukasz Gibała (Kraków dla Mieszkańców), Katarzyna Sztop-Rutkowska (Fundacja SocLab), Jan Śpiewak (Wolne Miasto Warszawa), Mateusz Klinowski (Wolne Wadowice) oraz Wojciech Pająk (Łączą Nas Suwałki). Oprócz mnie Tarnów reprezentował również Krzysztof Głomb, lider Centrum Edukacji i Kreacji Cyfrowej Fabryka Przyszłości. Jest mi niezmiernie miło, że debatę zgodził się poprowadzić tarnowianin Grzegorz Nawrocki – dziennikarz, prezes British Alumni Society w Polsce, twórca akademickiego cyklu debat oksfordzkich UW

i Szkoły Liderów.

Na koniec debaty, która przyciągnęła uczniów, nauczycieli oraz tarnowskich radnych, uczestnicy podpisali „Deklarację Tarnowską na rzecz cyfrowej transformacji polskiej szkoły”. Dokument ten zostanie rozesłany do ministerstwa edukacji oraz wszystkich samorządów lokalnych jako „mapa drogowa” przemian cyfrowych w polskiej szkole.

To nie koniec współpracy Energii Miast ze stowarzyszeniem Nasze Miasto Tarnów. Na wrzesień zaplanowaliśmy kolejne międzymiastowe wydarzenie, tym razem poświęcone wyzwaniom zdrowotnym miast oraz teleopiece seńioralnej.

TOMASZ OLSZÓWKA
KLUB RADNYCH
NASZE MIASTO TARNÓW

Ciąży na nas duża odpowiedzialność

Rozmowa z Sebastianem Stepkiem, prywatnym przedsiębiorcą, przewodniczącym Komisji Ekonomicznej Rady Miejskiej Tarnowa.

Pełni Pan funkcję przewodniczącą Komisji Ekonomicznej. Proszę powiedzieć, jakie mają Państwo kompetencje i jakie zadania stoją przed komisją w tej kadencji?

Podstawowym i najważniejszym zadaniem Komisji Ekonomicznej Rady Miejskiej w Tarnowie są sprawy związane z planowaniem i oceną wykonania budżetu Gminy Miasta Tarnowa na etapie jego tworzenia, jak i oceny wykonania - z tego powodu komisja ta bywa też nazywana „komisją budżetową”. Ponadto zajmujemy się: opłatami i podatkami lokalnymi, funkcjonowaniem administracji miasta, utrzymaniem gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, polityką zatrudnienia, a także zagadnieniami dotyczącymi przemysłu, usług, handlu, rzemiosła, rolnictwa i gospodarki żywnościowej. Zakres tematyczny jest więc bardzo szeroki, w związku z tym ciąży na nas także duża odpowiedzialność. Przypomnę tylko, że członkami tej komisji są przedstawiciele wszystkich klubów Rady Miejskiej w Tarnowie.

Czyli można powiedzieć, że w pewnym sensie kontrolujecie finanse miasta?

Nie do końca. Kontroluje i sprawdza Komisja Rewizyjna. My oceniamy stan finansów miasta – badamy i opiniujemy przedstawiane nam materiały. Newralgicznym okresem dla naszej komisji jest zawsze przełom roku. To właśnie wtedy opiniujemy projekt uchwały budżetowej oraz wieloletniej prognozy finansowej na kolejny rok i wnioski zgłaszane do niego przez wszystkie komisje rady. To jest ten moment, kiedy radni mogą zgłaszać swoje propozycje pomysłów, projektów czy inwestycji z miejskiego budżetu. To dzięki tym inicjatywom udaje się zrealizować różne inwestycje, w tym ulice, chodniki czy place zabaw, o które m.in. proszą mieszkańcy Tarnowa. Ponadto kilka razy w roku omawiamy, a następnie opiniujemy sprawozdanie z realizowanych w mieście inwestycji, remontów, przedstawiony harmonogram prac i przyczyny ewentualnych opóźnień, wydatkowanie środków finansowych oraz postępowania o zamówienia publiczne. Poza tym na każdym posiedzeniu komisji zapoznajemy się, a następnie opiniujemy - pozytywnie lub negatywnie - materiały sesyjne, głównie projekty

uchwał dotyczące zmian w uchwale budżetowej i prognozie finansowej.

Powiedział Pan, że ocenicie stan finansów. Czy mógłby Pan nam go przybliżyć?

Oczywiście. Pozwolę sobie przytoczyć kilka ważnych liczb, które odnoszą się do sytuacji finansowej naszego miasta. Dochody budżetu Gminy Miasta Tarnowa na rok 2019 to kwota ponad 750 mln zł, natomiast wydatki zostały ustalone w wysokości około 860 mln zł. Mamy więc deficyt w kwocie ponad 100 mln zł. Warto zauważyć, że tak wysokie wydatki związane są z ogromną skalą inwestycji w Tarnowie. Zaplanowano na ten rok między innymi remonty i budowę nowych dróg, które pozwolą na łatwiejsze poruszanie się po naszym mieście, a także nowe obiekty sportowe i rekreacyjne, poprawiające atrakcyjność Tarnowa. Całość zaplanowana jest na niebagatelną kwotę ponad 200 mln zł.

Komisja w najbliższym czasie zajmie się...

W planie pracy Komisji Ekonomicznej w drugiej połowie roku jest bardzo ważny punkt, tj.: „Ocena skuteczności stosowanych przez Gminę Miasta Tarnowa instrumentów wsparcia przedsiębiorców”. Wspierając tarnowskich przedsiębiorców poprzez działania, takie jak zastosowanie ulg podatkowych i innych instrumentów, zachęcamy do inwestowania i lokowania kapitału w Tarnowie, co jednocześnie przyczyni się do spadku bezrobocia, a przede wszystkim byłoby czynnikiem wpływającym na wzrost wynagrodzeń za pracę, co w dalszym ciągu jest problemem w naszym mieście.

Czy wiesz, że...?

Przedsiębiorcy inwestujący na terenie Tarnowskiej Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej mogą uzyskać pomoc publiczną przyznawaną w formie zwolnienia od podatku dochodowego. Warunkiem niezbędnym do uzyskania pomocy publicznej jest pozyskanie zezwolenia od Krakowskiego Parku Technologicznego na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie SSE. Wysokość pomocy publicznej jest zróżnicowana ze względu na wielkość firmy: małe firmy – 55% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą; średnie firmy – 45% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą; duże firmy – 35% kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą.

Krzysztof Zanussi pierwszym laureatem 33. edycji TNF

NAGRODA DLA INTELEKTUALISTY KINA

Decyzją Kapituły Tarnowskiej Nagrody Filmowej, podjętą w styczniu br., tegorocznym, pierwszym laureatem 33. edycji Festiwalu Wybranych Polskich Filmów Fabularnych został Krzysztof Zanussi, otrzymując nagrodę za całokształt twórczości i wkład w polską kinematografię).

Scenarzysta, reżyser, producent, pedagog, publicysta, filozof i intelektualista kina ma na swym koncie osiemdziesiąt (!) filmów różnorodnych rodzajowo, gatunkowo i metrażowo, od amatorskich etiud, poprzez krótkie fabuły, dokumenty, odcinki telewizyjnych cykli, do głośnych kinowych tytułów, które dobrze znają miłośnicy X Muzy na całym świecie.

Do festiwalowego Prologu, który zakończył się 31 maja, wybranych zostało sześć filmów wybitnego reżysera: od znakomitego pełnometrażowego debiutu – „Struktura kryształu” (1969), poprzez przejmujące studia psychologiczno-filozoficzne – „Iluminację”

(1973) i „Constans” (1980), sztandarowy tytuł kina moralnego niepokoju – „Barwy ochronne” (1976), pełny pozytywnej energii, autobiograficzny „Cwał” (1995), po film ostatni – faustowski „Eter” (2018).

Tytuł jednego z ważniejszych filmów Zanussiego brzmi „Życie jako

śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową”, a kino dla laureata 33. TNF to „nieuleczalna choroba przenoszona z filmu na film”.

Krzysztof Zanussi osobiście odbierze statuetkę „Wyróżnienie” (autorstwa Sławomira Micka) i nagrodę finansową 8 czerwca 2019 r. podczas Gali Wręczenia Nagród 33. TNF w Amfiteatrze Letnim w Tarnowie.

Przypomnieć warto, iż Kapituła TNF na przestrzeni kilkunastu lat (od 2006 roku) nagrodą tą uhonorowała dotychczas: Andrzeja Wajdę (reżysera), Janusza Morgensterna (reżysera), Tadeusza Konwickiego (reżysera), Franciszka Pieczkę (aktora), Wojciecha Kilara (kompozytora), Danutę Szaflarską (aktorkę), Daniela Olbrychskiego, Wojciecha Pszoniaka, Andrzeja Seweryna (trio aktorskie za kreację m.in. w „Ziemi obiecanej”), Jana Nowickiego (aktora), Agnieszkę Holland (reżyser), Allana Starskiego (scenografa), Witolda Sobocińskiego (operatora), Janusza Gajosa (aktora), Janusza Majewskiego (reżysera).

REKOMENDACJE

Marcin Sobczyk, dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta Tarnowa

Przed dziewięćdziesięciu laty doczesne szczątki generała Józefa Bema powróciły z Aleppo do Tarnowa i spoczywają w monumentalnym sarkofagu w Parku Strzeleckim. Ranga, jaka została wówczas nadana temu wydarzeniu przez czynniki rządowe i władze miasta, była godna bohatera Wiosny Ludów oraz idei wolnościowych, które sobą reprezentował. Swe marzenia o wolnej Polsce realizował w ogniu działań daleko od ojczyzny.

Mamy w pamięci także 1956 rok i krwawo stłumione przez Armię Radziecką powstanie węgierskie. Wtedy Polacy nadali nowy wymiar współpracy międzynarodowej. W tle udzielanej pomocy Węgrom jawiła się postać gen. Józefa Bema – bohatera obojga narodów.

Mając na uwadze jego dokonania i dzieła, chcemy przygotować i zorganizować obchody rocznicowe sprowadzenia jego zwłok do Tarnowa w należnym wymiarze. 30 czerwca, w dzie-

więdziesiątą rocznicę sprowadzenia prochów generała do rodzinnego miasta, pragniemy zorganizować główną uroczystość upamiętniającą to wydarzenie. W koncercie symfonicznym „Msza Dzięczynna”, który odbędzie się w Parku Strzeleckim, na scenie usytuowanej tuż obok Mauzoleum gen. Bema, wystąpią m.in. Orkiestra Sinfonia Viva, Chór Filharmonii Narodowej oraz soliści: Katarzyna Oleś -Blacha, Anna Radziejowska, Andrzej Lampert, Robert Gierlach oraz Ryszard Cieśla. Dyrygować będzie maestro Tomasz Tokarczyk.

Program obchodów:

7 – 9 czerwca - BWA

Wystawa fotografii / V Tarnowski Weekend Fotografii
Oprowadzanie po wystawie i spacer pod Mauzoleum gen. Bema.

29 czerwca

Godz. 10 – 18, Galeria Panorama - wystawa obrazu, fragmentu Panoramy Siedmiogrodzkiej,
godz. 17, BWA - „Wiosna (lato, jesień, zima) Ludów” - wernisaż, performans i oprowadzanie po wystawie
godz. 19, bazylika katedralna - koncert okolicznościowy „Muzyka organowa Ferencza Liszta”.

30 czerwca

Godz. 10 – 18, Galeria Panorama – wystawa obrazu, fragmentu Panoramy Siedmiogrodzkiej,
godz. 19.30, Park Strzelecki - uroczystości 90. rocznicy sprowadzenia prochów gen. Józefa Zachariasza Bema do Tarnowa - koncert symfoniczny „Msza Dzięczynna”.

KTO CZYTA, WIE WIĘCEJ

37% Polaków deklaruje, że w 2018 r. przeczytało co najmniej jedną książkę – tak wynika z badań przeprowadzonych przez Bibliotekę Narodową. Jak sytuacja wygląda w Tarnowie? - Stan czytelnictwa można uznać za stabilny. Od 2014 r., kiedy to w pełni ruszył zintegrowany system komputerowy SOWA, który pozwolił zweryfikować i uściślić liczbę czytelników oraz wypożyczeń w Miejskiej Bibliotece Publicznej, liczba aktywnych czytelników waha się w przedziale 21 500 do 22 500 osób, a liczba wypożyczanych na zewnątrz tradycyjnych książek mieści się w przedziale 355 000 – 375 000 woluminów – wylicza Tadeusz Trytek, zastępca dyrektora MBP.

Po jakie książki najchętniej sięgają tarnowianie? - *Wśród dorosłych czytelników niezmiennie dużym powodzeniem cieszą się współczesne powieści obyczajowe, zwłaszcza polskich autorów, na przykład Edyty Świątek, Krystyny Mirek, Joanny Jax. Niemałe zainteresowanie wzbudzają książki Szczepana Twardocha i Jakuba Żulczyka. Wśród twórców kryminałów prym wiodzie Remigiusz Mróz. U młodszych odbiorców od kilku lat króluje literatura fantasy – wymienia Tadeusz Trytek.*

Aktualnie tarnowska księżnica w swoich zasobach posiada niemal 350 tysięcy książek. Do tego odrębną grupę stanowią audiobooki, czasopisma bieżące czy gazety i magazyny z lat poprzednich. Nie zawsze jednak interesujący nas egzemplarz dostaniemy w bibliotece od ręki. Są tytuły, na które trzeba czekać nawet kilka miesięcy. Aktualnie najwięcej czytelników oczekuje na będącego w ciągłym obiegu „Tatuażystę z Auschwitz” Heather Morris, „Królestwo” Szczepana Twardocha, „Ślepnąc od światła” Jakuba Żulczyka czy cykl Joanny Jax „Zemsta i przebaczenie”.

Biblioteka zapewnia też dostęp do kilku tysięcy tytułów książek elektronicznych (e-booki) poprzez wykupie-

MBP proponuje również bezpłatną usługę dostarczania książek do domu osobom chorym i niepełnosprawnym. Usługę tę realizują cztery placówki MBP: Filia nr 1, Filia nr 8, Filia nr 14 oraz Wypożyczalnia dla Dorosłych przy ul. Staszica. Wystarczy złożyć zamówienie telefoniczne. W poprzednim roku z takiej możliwości skorzystało 66 osób.

nie licencji na portalach IBUK i Legimi (w 2018 r. odnotowano blisko 19 tys. odsłon dokonanych przez czytelników MBP), a także oferuje własne zdigitalizowane zbiory w Tarnowskiej Bibliotece Cyfrowej. Z tej możliwości w ubiegłym roku skorzystano ponad 25 tysięcy razy.

Tym, którzy preferują czytanie materiałów bieżących, np. gazet codziennych, MBP oferuje miejsce, w którym w spokoju i przy kawie mogą oddać się lekturze. Czytelnia Czasopism Bieżą-

cych prenumeruje łącznie ponad 70 tytułów czasopism lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich z różnych dziedzin życia. Czynna jest codziennie, za wyjątkiem niedziel i świąt.

Tarnowska MBP od lat prowadzi szereg akcji promocyjnych. Ostatnia z nich – abolicja książkowa, zorganizowana w ramach ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek, miała na celu skłonić tych, którzy przetrzymują książki, do ich zwrócenia bez ponoszenia kar finansowych. Przetrzymane egzemplarze zdecydowało się zwrócić około 100 czytelników, dzięki czemu biblioteka odzyskała prawie 250 woluminów.

W Tarnowie najliczniejszą grupę odbiorców stanowią osoby między 24. a 44. rokiem życia oraz ci nieco starsi (45-60 lat), którzy w sumie w minionym roku stanowili 54% wszystkich czytelników. Na przestrzeni lat widać, że zainteresowanie czytaniem książek ani nie rośnie, ani nie maleje. I choć książki nie stanowią dziś jedynego źródła informacji, to w dalszym ciągu sprawiają, że ten, kto czyta, wie znacznie więcej.

(K5)

Wiekowe księgi w zbiorach MBP

Stare druki, czyli książki wydawane w okresie od XVI do XVIII wieku oraz publikacje pochodzące z XIX wieku, to wyjątkowa grupa zbiorów znajdująca się w Miejskiej Bibliotece Publicznej. Najcenniejszą częścią zabytkowego księgozbioru są starodruki z XVI wieku, a wśród nich „Statut” Jana Łaskiego z 1506 roku.

Jest to pierwszy drukowany zbiór ustaw polskich o charakterze urzędowym, do którego włączono słowa najstarszej polskiej pieśni ojczyźnianej - Bogurodzicy. Do dzisiaj zachowało się w Polsce osiem wydrukowanych na pergaminie „Statutów...” i 63 papierowe. Statut jest ozdobiony pięcioma drzeworytami, co nadało mu charakter prestiżowy. Jeden, przedstawiający króla Aleksandra i kanclerza Łaskiego, został odbity bezpośrednio pod tytułem oraz na końcu części objętej potwierdzeniem królewskim. Na odwrocie karty tytułowej umieszczono całostronicową kompozycję świętych patronów Polski: Wojciecha, Stanisława, Wacława i Floriana. W 2010 r. „tarnowski” egzemplarz poddany został pełnej konserwacji.

Biblioteczne skarby

Pięćsetletnia księga, wydana drukiem w języku łacińskim, to tylko jedna z pereł MBP. Tarnowska biblioteka chlubi się bowiem zbiorem zabytkowych ksiąg polskich i obcych. Do najstarszych i najcenniejszych należą też: Biblia w przekładzie ks. Jakuba Wujka z 1599, „Introductorium astronomiae in ep-

w Krakowie. Jest to pierwszy tekst Długosza opublikowany drukiem. Utwór jest przeróbką dwóch starszych żywotów św. Stanisława, napisanych w poł. XIII w. przez Wincentego z Kielczy (Żywot mniejszy... i Żywot większy św. Stanisława). Tu jednak autor nadał dziełu bardziej poczytną, „beletrystyczną” formę, wykorzystał też kilka lokalnych legend dotyczących młodości św. Stanisława. Egzemplarz „Vita beatissimi Stanislai” w MBP zachowany jest w dobrym stanie. Brakującą kartę tytułową odwzorowano ręcznie wraz z dwoma drzeworytami. Pierwszy ilustruje św. Stanisława dokonującego cudu wskrzeszenia Piotrowina, drugi

rach map, nut i rękopisów z archiwum rodzinnego Sanguszków nie brak także pism cennych i niezwykłych. W tarnowskiej księżnicy znajduje się m.in. dwanaście listów Zygmunta Krasińskiego pisanych do księżnej Izabeli Sanguszkowej w latach 1846-1851.

Uwaga na starodruki!

Z zabytków piśmienniczych Miejskiej Biblioteki Publicznej można korzystać w czytelni starodruków za okazaniem dowodu tożsamości. Zabytkowych stron nie można kserować ani skanować, w niektórych przypadkach, dotyczących prac naukowych, pozwala się na zdjęcia cyfrowe. Starodruki udostępniane są przede wszystkim studentom, ludziom kultury i nauki do prowadzonych prac badawczych, służą też do celów wydawniczych i ekspozycyjnych.

Chcąc zobaczyć cyfrowe wersje starych dzieł, wystarczy zaglądnąć na stronę: www.biblioteka.tarnow.pl lub bezpośrednio wpisać adres: dlibra.biblioteka.tarnow.pl/dlibra.

(KS)

W zbiorach biblioteki miejskiej nie ma inkunabułów, czyli ksiąg wydanych w pierwszych dziesięcioleciach po wynalezieniu druku. Znajdują się jednak te z lat 1500-1800.

hemerides” Jana z Głogowa z 1514, „De origine et rebus gestis Polonorum” Marcina Kromera z 1568. Jest też dzieło Jana Długosza „Żywot Stanisława, biskupa krakowskiego”, pochodzące z 1511 r., które zostało ukończony w 1465 r., ale wydane dopiero w 1511 r. u Jana Hallera

(na odwrocie) scenę męczeńskiej śmierci biskupa.

Wśród starodruków znajdujących się w posiadaniu miejskiej biblioteki są takie, które pochodzą z biblioteki książąt Sanguszków i bibliotek dworów szlacheckich w okolicach Tarnowa. W zbiorze

Tarnów wzbogacił się o kolejny fragment Panoramy Siedmiogrodzkiej. Mowa o obrazie Jana Styki „Woły w zaprzęgu”, który został wypożyczony z muzeum w Łęczycy. – *Obraz przybył do Tarnowa i zostanie tu na wiele lat. Jestem wdzięczny pani Hannie Pawłowskiej, dyrektor muzeum, która zgodziła się na wieloletni depozyt obrazu* – komentuje Andrzej Szpunar, dyrektor tarnowskiego Muzeum Okręgowego.

Zanim jednak dzieło powiększy muzealną Galerię Panoramy, będzie je można oglądać w tarnowskim BWA w związku z wystawą „Wiosna (lato, jesień, zima) Ludów”, która zostanie zaprezentowana 29 czerwca. Do Tarnowa przyjadą wówczas wszystkie fragmenty Panoramy, które posiadają w swoich kolekcjach polskie muzea. Na wystawie – poza obrazami Jana Styki – będzie można zobaczyć prace współczesnych artystów z Polski, Węgier i Turcji. – *Liczymy, że wystawa przyczyni się do jeszcze większej popularyzacji historii tego niezwykle obrazu i zainteresuje nim nowe kręgi odbiorców* – mówi Ewa Łączyńska-Widz, dyrektor BWA.

Ekspozycja przygotowana jest w związku z przypadającą w tym roku 225. rocznicą urodzin gen. Józefa Bema, okrągłym jubileuszem Powstania Węgierskiego oraz 90-leciem sprowadzenia do miasta zwłok generała. – *Pocięta*

Jan Styka „Woły w zaprzęgu” – fragment Panoramy Siedmiogrodzkiej, olej na płótnie, 185x275 cm, 1897 r. fot. Paweł Topolski

Nowy fragment zostanie w Tarnowie jako wieloletni depozyt muzealny Panorama Siedmiogrodzka w jednym miejscu

Panorama to opowieść o historycznym malarstwie, ale na wskroś aktualna, bo pojawiają się w niej wątki, z którymi zmagają się artyści współcześnie żyjący – dodaje Ewa Łączyńska-Widz.

Przypomnijmy, że w 1897 roku na zlecenie Węgrów Jan Styka wraz z zespołem artystów namalował wielki obraz panoramiczny przedstawiający zdobycie Sybinu w 1849 roku przez węgierskich powstańców pod dowództwem gen. Józefa Bema. Obraz był wykonany techniką olejną na płótnie, a jego pierwotne wymiary to 120 metrów szerokości i 15 metrów wysokości. Prace nad obrazem trwały pięć miesięcy.

Uroczyste odsłonięcie Panoramy Siedmiogrodzkiej odbyło się w marcu 1898 roku w Budapeszcie, w 50. rocznicę wybuchu węgierskiego powstania przeciwko Austriakom. Ponieważ Węgrzy

nie wywiązali się z warunków finansowego kontraktu, Styka zabrał obraz i postanowił pociąć go na kawałki. Autor sprzedał oprawione i nabite na blejtramy fragmenty Panoramy. Część z zidentyfikowanych dotychczas fragmentów znajduje się w zbiorach polskich muzeów, pozostałe pozostają w prywatnych kolekcjach w Polsce i za granicą.

Tarnowskie muzeum pierwszy fragment Panoramy Siedmiogrodzkiej zakupiło w 1977 roku. Wówczas pojawił się pomysł, żeby kompletować kolejne części dzieła. Do tej pory udało się zidentyfikować 39 obrazów. Dzięki staraniom Muzeum Okręgowego i Biura Wystaw Artystycznych oraz przychylności muzeum w Łęczycy tarnowska kolekcja wzbogaciła się właśnie o dwudziesty drugi fragment Panoramy.

(KS)

Tarnów stolicą polskiego kina

12 filmów konkursowych, spotkania z aktorami, reżyserami i scenarzystami, a także koncerty, wystawy, warsztaty... W Tarnowie trwa 33. edycja Tarnowskiej Nagrody Filmowej. O tym, do kogo trafi statuetka „Maszkarona” oraz 20 tysięcy złotych, zdecyduje jury pod przewodnictwem Andrzeja Jakimowskiego. Gala wręczenia nagród odbędzie się 8 czerwca w amfiteatrze.

Tego wieczoru przyznana zostanie również nagroda za całokształt i wkład w polską kinematografię. W tym roku trafi ona do reżysera Krzysztofa Zanussiego. Do tej pory w gronie wyróżnionych tą statuetką znaleźli się m.in.: Andrzej Wajda, Wojciech Kilar, Danuta Szafarska, Daniel Olbrychski, Agnieszka Holland, Allan Starski czy Janusz Gajos. Muzycznie galę uświetni koncert jednego z najgłośniejszych duetów ostatnich lat - Smolika i Keva Foxa.

Przypomnijmy, że w tym roku wśród projekcji konkursowych znalazły się: „7 Uczuć” – reż. Marek Koterski, „Fuga” – reż. Agnieszka Smoczyńska, „Jak pies z kotem” – reż. Janusz Kondratiuk, „Kamerdyner” – reż. Filip Bajon, „Kler” – reż.

Wojciech Smarzowski, „Nina” – reż. Olga Chajdas, „Ułaskawienie” – reż. Jan Jakub Kolski, „Wilkołak” – reż. Adrian Panek, „Zimna wojna” – reż. Paweł Pawlikowski, „Córka trenera” – reż. Łukasz Grzegorzek, „Ciemno, prawie noc” – reż. Borys Lankosz, „Słodki koniec dnia” – reż. Jacek Borcuch. - *Znako-mita passa polskiego kina trwa. Z roku na rok staje się ono coraz lepsze. Sukcesy „Zimnej wojny” Pawła Pawlikowskiego są ostatnio tego najbardziej spektakularnym przykładem. Canneński laur za reżyserię, pięć Europejskich Nagród Filmowych, trzy oscarowe nominacje i jeszcze kilkadziesiąt innych równie znaczących trofeów* – wymienia Jerzy Armata, dyrektor artystyczny TNF.

33. edycji tarnowskiego festiwalu towarzyszy 70-lecie Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych. Z tej okazji 6 czerwca w amfiteatrze przedstawione zostaną dwa filmy Janusza Majewskiego: „Ostatni Klezmer” oraz „Excentrycy, czyli po słonecznej stronie ulicy”. Zaplanowano również spotkanie z reżyserem, a także z producentem Włodzimierzem Niderhaussem. Dzień później wystąpi duet Szufiakiewicz & Migala. Podczas koncertu będzie można usłyszeć kompozycje z polskich filmów i seriali, a tuż po nim na ekranie LED przedstawiona zostanie Złota Dziesiątka Dokumentów wyselekcjonowanych na tę okazję przez Wytwórnę Filmów Dokumentalnych i Fabularnych.

Szczegółowy program festiwalu dostępny jest na www.tarnowskanagrodafilmowa.pl.

(KS)

Co, gdzie, kiedy

1-8 CZERWCA

33. Tarnowska Nagroda Filmowa

Festiwal Wybranych Polskich Filmów Fabularnych.

Szczegóły na stronie www.tarnowskanagrodafilmowa.pl

Kino „Marzenie”

1 CZERWCA, GODZ. 20.00

Electro-Acoustic Beat Sessions

Inauguracja 33. TNF

Festiwal zainaugurowany zostanie niezwykłym koncertem wrocławskiego septetu **Electro-Acoustic Beat Sessions (EABS)**, wpisującym się w tegoroczne obchody 50. rocznicy śmierci **Krzysztofa Komedy** - niepowtarzalnego w tym, co stworzył również dla filmu. Jego muzyka stwarzała wyjątkową atmosferę, a swoisty klimat nadawał filmom nowy, poetycki wymiar. **EABS** podczas festiwalowego koncertu wykona kompozycje ze swojej debiutanckiej płyty **„Repetitions (Letters To Krzysztof Komeda)”**, w całości poświęconej twórczości legendy polskiego jazzu.

Amfiteatr Letni, wstęp wolny

2 CZERWCA, GODZ. 17.00

Bajkowe Con Affetto

33. Tarnowska Nagroda Filmowa

Bajkowy koncert kwartetu smyczkowego „Con Affetto”. Najmłodszy, jak również ich opiekunowie, będą mogli wysłuchać najpopularniejszych tematów muzycznych z bajek i filmów dla dzieci.

Amfiteatr Letni, wstęp wolny

3 CZERWCA, GODZ. 18.00

„Przerwana historia - polski system monetarny na przestrzeni dziejów”

Wernisaż wystawy.

Muzeum Okręgowe, Rynek 3, wstęp wolny

4-7 CZERWCA, GODZ. 9.00 I 11.30

„Król Maciuś Pierwszy” Marta Guśniowska

Spektakl na podstawie powieści Janusza Korczaka.

Teatr im. Ludwika Solskiego, ul. Mickiewicza 4, bilety: 12-30 zł

4 CZERWCA, GODZ. 18.00

Piwnica pod Baranami

W 30. rocznicę wolnych wyborów w Polsce wystąpią artyści Piwnicy Pod Baranami z spektaklem nawiązującym do bogatych tradycji krakowskich kabaretów i nie tylko, z odważną kpina i surreálną dadaistyczną zabawą, ale także z poetycką zadumą i muzyką wybitnych kompozytorów. Występ poprzedzi prezentacja filmu dokumentalnego **Pawła Kędzierskiego „Wybory’89”** (1990).

Amfiteatr Letni, wstęp wolny

7 CZERWCA, GODZ. 17.00

Dni Lwowa w Tarnowie

Uroczystość inauguracyjna. Występy artystyczne.

Sala Lustrzana, wstęp wolny.

7 CZERWCA, GODZ. 18.00

Muzyka Filmowa Szułakiewicz & Migala

33. Tarnowska Nagroda Filmowa

Koncert z popularnymi tematami muzyki filmowej w wykonaniu Bartka Szułakiewicza i Stanisława Migala.

Duet tworzą muzycy, którzy już stracili nadzieję na bycie młodymi wirtuozami, ale ciągle jeszcze potrafią zagrać fajną melodię w nieoczywisty sposób. W repertuarze koncertu usłyszeć będzie można kompozycje z polskich filmów i seriali.

Amfiteatr Letni, wstęp wolny

7 CZERWCA, GODZ. 19.00

„Zimorodek”

Spektakl teatralny.

Teatr im. Ludwika Solskiego, ul. Mickiewicza 4, bilety: 12-40 zł

8 CZERWCA, GODZ. 11.00-14.00

Szydełkowanie w plenerze – warsztaty rodzinne

Uczestnicy przygotują drobne dekoracje w formie serwetek, magic ringów czy kwiatków, które połączone razem stworzą dekorację dla drzew lub małej architektury przy CSM. Zapewniamy narzędzia i materiały, jednak jeśli masz swoje ulubione szydełko albo zbędny kłębek włóczki - zabierz go ze sobą!

Centrum Sztuki Mościce, ul. Traugutta 1, bilety: 7 zł

8 CZERWCA, GODZ. 16.00

Klimakterium...i już!

Cztery wspaniałe aktorki, cztery „tygrysi-ce w menopauzie” opowiadają i śpiewają o trudnym okresie życia, który nie ominie żadnej z pań. Wspólnota doświadczeń łączy bohaterki sztuki oraz kobiety na widowni. Spektakl staje się „babskim spotkaniem” pełnym humoru – najlepszego lekarstwa na wszelkie dolegliwości.

Teatr im. Ludwika Solskiego, ul. Mickiewicza 4, bilety: 88 zł

8 CZERWCA, GODZ. 19.15

Klimakterium 2 czyli menopauzy są! cz. 2

Kontynuacja hitu „Klimakterium... i już”, który od wielu już lat gości na scenach polskich i zagranicznych, doczekał się swojej kontynuacji.

Teatr im. Ludwika Solskiego, ul. Mickiewicza 4, bilety: 88 zł

8 CZERWCA, GODZ. 19.30

SMOLIK // KEV FOX

33. Tarnowska Nagroda Filmowa

Gala Wręczenie Nagród 33. TNF, podczas której nagrodzeni zostaną laureaci tegorocznej edycji. Muzycznie Galę uświetni koncert jednego z najgłośniejszych duetów ostatnich lat - duetu SMOLIK // KEV FOX. Artyści promować będą materiał z najnowszej EP „Queen of Hearts”. Nie zabraknie również kompozycji z debiutanckiego albumu „SMOLIK // KEV FOX”, który był jednym z najlepiej ocenianych krążków 2015 roku za który artyści odebrali Fryderyka w kategorii elektronika i alternatywa.

Amfiteatr Letni, bilety w cenie 50 zł (siedzące), 35 zł (stojące).

9 CZERWCA, GODZ. 15.00

**„90. rocznica sprowadzenia zwłok
Generała Bema do Tarnowa”**

Wystawa fotografii w ramach V Tarnowskiego Weekendu Fotografii. Orowadzanie po wystawie i spacer pod Mauzoleum gen. Bema *BWA w Parku Strzeleckim, wstęp wolny.*

9 CZERWCA, GODZ. 18.00

**Tarnowska Orkiestra Kameralna
i uczniowie szkół muzycznych**

Paweł Wajrak – koncertmistrz. W programie: Leopold Mozart (Józef Haydn) – „Symfonia dziecięca”. *Sala Lustrzana w Tarnowie, wstęp wolny.*

9 CZERWCA, GODZ. 19.00

„Zimorodek”

Spektakl teatralny.
Teatr im. L. Solskiego, ul. Mickiewicza 4, bilety: 12-40 zł

10 CZERWCA, GODZ. 18.00

Waldemar Malicki

Mistrz muzycznego żartu, jeden z najbardziej wszechstronnych pianistów polskich, obdarzony niezwykłym poczuciem humoru. Towarzyszyć mu będzie znakomita wiolonczelistka Małgorzata Krzyżanowicz. Koncert charytatywny na rzecz hospicjum Via Spei. *Centrum Sztuki Mościce, ul. Traugutta 1, bilety: 60-70 zł*

12-14 CZERWCA, GODZ. 9.00 I 11.30

„Akademia Mr. Kleks”

Spektakl teatralny.
Teatr im. L. Solskiego, ul. Mickiewicza 4, bilety: 12-40 zł

13 CZERWCA, GODZ. 10.00

I Transport do KL Auschwitz

Uroczystości upamiętniające 79. rocznicę I transportu polskich więźniów politycznych z Tarnowa do niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz. *Pomnik I transportu do KL Auschwitz*

13 CZERWCA, GODZ. 18.00

„Wychowankowie, Rodziny i Przyjaciele”

Wernisaż prac plastycznych połączony z obchodami 50-lecia istnienia Przedszkola Publicznego nr 34 w Tarnowie. *Galeria „Hortar”, ul. Legionów 32, wstęp wolny.*

13 CZERWCA, GODZ. 18.00

Joanna Mrówka „Mikroświaty”

Wernisaż wystawy fotografii.
Galeria Bema 20, ul. Bema 20, wstęp wolny.

13-14 CZERWCA, GODZ. 19.00

„Heroiny”

Spektakl teatralny.
Teatr im. L. Solskiego, ul. Mickiewicza 4, bilety: 12-40 zł

14 CZERWCA, GODZ. 19.00

Tango argentyńskie z polską duszą

Sanluistango - **argentyński zespół tan-gowy** nominowany w 2016 r. do **USA Fox Music Awards**. Zespół powstał w 2006 roku, w Prowincji San Luis w Argentynie. Zespół tworzą wybitni argentyńscy **instrumentaliści, śpiewacy i tancerze tanga** o międzynarodowej renomie. Polskim akcentem wieczoru będzie **Magdalena Lechowska**, wokalistka o południowoamerykańskich korzeniach, która obecnie jako jedyna w Polsce śpiewa tanga argentyńskie jak rodowita Argentynka. Zespół zagra i zaśpiewa klasyczne tanga, milongi i walce wielkich kompozytorów. Na scenie zobaczymy i usłyszymy dwunastu artystów, których wspólną misją jest granie i rozpowszechnianie tanga w każdym zakątku świata.

Centrum Sztuki Mościce, ul. Traugutta 1, bilety: 30-40 zł

14 CZERWCA, GODZ. 19.00

S.M. Rock

Koncert uczniów i nauczycieli S.M.ROCK kończący sezon 2018/2019 oraz wieńczący obchody 25-lecia Szkoły Muzyków Rockowych. *Amfiteatr Letni, wstęp wolny*

15 CZERWCA, GODZ. 12.00-22.30

Dzień Chemika

Piknik rodzinny
Koncerty: Organek, Kamil Bednarek, Sondbird, Daria Zawiałow. Ponadto - pokazy, konkursy, występy.
Tereny zielone przy Centrum sztuki Mościce, udział bezpłatny.

15-16 CZERWCA, GODZ. 15.00-22.00

Festiwal „Dalekosiężni 2019”

Letnie spotkania podróżników w Tarnowie. W programie festiwalu znani goście, filmy, wystawy, konkursy z nagrodami.

Program festiwalu:

15 czerwca 2019 r. (sobota):
godz. 15.00 – „Miedzy dżunglą, a plażą” - Adrianna Jarczyk
godz. 16.30 – „Kross The Himalaya (Rowerem przez najwyższe przełęcze świata)” - Marcin Korzonek
godz. 18.00 – „Urzekający Laos” - Piotr Wnuk
godz. 19.30 – „Starszyzna świata” - Szymon „Stafa” Stawski
godz. 21.00 – film „Blue Heart” (44')
16 czerwca 2019 r. (niedziela):
godz. 15.00 – „Adventure Racing, sposób na realizację marzeń, nie tylko sportowych” - Artur Kurek
godz. 16.30 – „Do wnętrza Gujany Francuskiej” - Tomasz Owsiany
godz. 18.00 – „Namibia. Przez pustynię i busz” - Anna i Krzysztof Kobusowie
godz. 19.30 – „Robię to, co kocham. Ty też możesz!” - Andrzej Budnik
godz. 21.00 – film „In the Starlight” (53')
Centrum Sztuki Mościce, ul. Traugutta 1, bilety: 25-40 zł

15-16 CZERWCA, GODZ. 19.00

„Śluby panińskie” Aleksander Fredro

Spektakl teatralny.
Teatr im. L. Solskiego, ul. Mickiewicza 4, bilety: 12-40 zł

16 CZERWCA, GODZ. 10.00 I 12.15

Ognisko Baletowe

Koncert na zakończenie 27 sezonu baletowego. W koncercie wystąpi blisko stu tancerzy w wieku od 5 do 18 lat. Prezentować się będą w tańcu współczesnym z baletów: „Do Kichot”, „Córka źle strzeżona” czy „Esmeralda”. Pokażą także bajkę baletową „Jaś i Małgosia”.
Centrum Sztuki Mościce, ul. Traugutta 1, bilety: 25 zł

17 CZERWCA, GODZ. 10.00

Newsical

Musical, w którym występują dzieci z klas V-VIII. Co się stanie, gdy spotka się ze sobą czwórka wyjątkowych dzieci – podróba, brzydula, cherlak i robaczka? Czy przestaną być odrzucani i wyszydzani? I czy uda im się uratować świat?...To jest opowieść o szczęściu. I o przyjaźni. Jest to również opowieść o samotności, niezrozumieniu i o pułapkach współczesnego świata.
Centrum Sztuki Mościce, ul. Traugutta 1, bilety: 8 zł

18 CZERWCA, GODZ. 18.00

Koncert Zespołu „Świerczkowiacy”

Zakończenie sezonu artystycznego. Najmłodszy „Świerczkowiacy” mają 5 lat, a najstarsi mogą

się pochwalić ponad 30-letnim stażem. Dzieci starsze zaprezentują nowe widowisko pt. „**Dzieci z naszego podwórka**”, nagrodzone II. miejscem w przeglądzie „**Krakowiaczek**” w Łonowiej. Premierą koncertową będzie program pt. „**Krakowskie dzieci**”. Dzieci z przedszkola „**Świerczkowiaków**” zatańczą krakowiaczka, tańce warmińsko-mazurskie i poleczkę. W popisach z regionów: Beskidu Śląskiego, Łowicza, Sącza wystąpi młodzież, a grupa najstarszych tancerzy pokaże region Łachów Sądeckich. W koncercie weźmie udział ponad 200 tancerzy.

Centrum Sztuki Mościce, ul. Traugutta 1, bilety: 12-15 zł

21-23 CZERWCA

Zdearzenia 2019 - Święto Miasta Tarnowa

21 czerwca / piątek

10.00 - 19.00 – „Wędrujące książki” uliczny bookcrossing – ulice miasta

10.00 - 19.00 – Jarmark Galicyjski - ul. Wałowa
13.00 – „Tarnów ma głos” - koncert laureatów konkursu wokalnego dla przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych - Amfiteatr Letni

15.00 - 18.00 – „Występy u Króla Łokietka” - koncerty zespołów folklorystycznych - Zaułek Łokietka

17.00 – Studio Teatru KTO „DROM-ścieżkami Romów” – spektakl uliczny - ulica Wałowa

18.00 - 21.00 – „Wieczór w smoczej jamie” - zabawy dla dzieci do lat 12 – MBP, ul. Staszica
18.00 – Koncert gwiazd: KRÓL, DAWID KWIATKOWSKI, VOO VOO – Błonia, ul. Romanowicza

22 CZERWCA / SOBOTA

9.00 – V Tarnowski Zjazd Berneńczyków „Tarnów w Tricolorze” - Bandrowskiego, Krakowska, Wałowa, Zaułek Spycimira

10.00 – Turniej szachowy – sala SRK przy kościele bł. Karoliny ul. M. Dąbrowskiej 41

10.00 – 18.00 – XI tarnowskie zawody zdalnie sterowanych modeli szybowców do Pucharu ATTP 2019 – I Memoriał Janusza Olszówki – lądowisko przy ul. Lotniczej

10.00 - 19.00 – „Wędrujące książki” - uliczny bookcrossing – ulice miasta

10.00 - 19.00 – Jarmark Galicyjski - ul. Wałowa

10.30 - 16.00 – stoisko NBP - ul. Wałowa

10.30 - 14.00 – turniej piłki nożnej (rocznik 2008 i młodsi) – TOSiR ul. Wojska Polskiego 14

11.00 - 13.00 – „Jak to dawniej bywało” zabawy dla dzieci do lat 12 – MBP ul. Staszica

14.00 - 18.00 – „Wakacje – bawmy się bezpiecznie” - piknik rodzinny – Błonia, ul. Romanowicza

15.00 – Intronizacja Króla Kurkowego – Amfiteatr Letni

15.00-18.00-Występy u Króla Łokietka, koncerty zespołów folklorystycznych - Zaułek Łokietka

19.00 – Gala Nagród Miasta Tarnowa w dziedzinie kultury. Koncert Ex MAANAM - Amfiteatr Letni

23 CZERWCA / NIEDZIELA

10.00 – 15.00 – XI tarnowskie zawody zdalnie sterowanych modeli szybowców do Pucharu ATTP 2019 – I Memoriał Janusza Olszówki – lądowisko przy ul. Lotniczej

12.00 – „Przeciw wojnie” - Joanna Srebro i prace z kolekcji MFMSW – BWA Dworzec PKP
17.00 – „Kalejdoskop rzeczy śmiesznych i nieśmiesznych” – kabaret PIN UTW - Amfiteatr Letni

18.00 – Kabaret NaTenCzas „Recepta na odchudzanie” - Amfiteatr Letni

20.30 – „Apetyt na czereśnie” – Teatr im. L. Solskiego w Tarnowie - scena na dachu

21 CZERWCA, GODZ. 17.00

STUDIO TEATRU KTO „DROM - ścieżkami Romów”

Spektakl uliczny

Romowie, Cyganie, Kalderasze, Lowarzy, Polska Roma, Bergitka Roma... czy wiecie kim są, skąd pochodzą, jakie są ich tradycje, jak żyli kiedyś i jak żyją teraz? DROM jest poetycko-filozoficzną opowieścią o wędrowce i historii Romów – grupy etnicznej, która zamieszkuje niemal wszystkie kraje świata, a o której wiemy tak niewiele. Osią narracyjną tego przedstawienia bez słów jest muzyka romska z różnych krajów świata od żywiołowego swingu po melancholijne brzmienie skrzypiec, od czardasza aż po energetyczne rytmy flamenco.

ul. Wałowa

21 CZERWCA, GODZ. 18.00

„Wieczór w Smoczej Jamie”

W ten niepowtarzalny wieczór w roku poznamy historię potworów ze skrzydłami, ich rolę w kulturach świata oraz „smoki” żyjące współcześnie. Nie zabraknie również smoczyczych zabaw i wywijańców. Dla odważnych – po krótkim kursie smokologii – certyfikat POGROMCA SMOKÓW. Koniec wieczoru uwieńczę „smocze” tatuaże oraz samodzielne wykonanie papierowego smoka.

MBP Dział dla Dzieci i Młodzieży, ul. Staszica 6, wstęp wolny.

21 CZERWCA, GODZ. 18.00

Zdearzenia 2019

Święto Miasta Tarnowa.

Koncert Gwiazd: Król, Dawid Kwiatkowski, Voo Voo

KRÓL - jeden z najbardziej utytułowanych muzyków i tekściarzy młodego pokolenia. Hipnotyzująca muzyka i intrygujące teksty to nieodmiennie zasługa Błażeja.

DAWID KWIATKOWSKI - piosenkarz i autor tekstów. Dawid za swój debiutancki singiel „Biegnijmy” dostał dwie statuetki na gali Glam Awards 2013 w kategoriach „Odkrycie Roku” oraz „Modny Debiut ESKA.pl”. Pierwszy album Dawida Kwiatkowskiego zyskał miano złotej płyty, natomiast album „Pop & Rock” pokrył się platyną. Wokalista ma na swoim koncie 11 singli i prawie 20 nagranych teledysków. Jest laureatem Europejskiej Nagrody Muzycznej MTV dla najlepszego polskiego i europejskiego wykonawcy.

VOO VOO – zespół muzyczny działający od lat 80. XX wieku. „Voo Voo” gra zróżnicowaną muzykę, opierającą się głównie na połączeniu rocka z folkami różnych kultur i dużej ilości improwizacji. Ostatnio w ich twórczości pojawiły się także elementy współczesnych gatunków muzycznych, takich jak drum and bass, hip-hop czy nu jazz.

Błonia przy ul. Romanowicza, wstęp wolny

22 CZERWCA, GODZ. 12.00

Studio TANecznik

Zakończenie sezonu artystycznego. Swoje umiejętności zaprezentują trzy grupy prowadzone przy Studio: MIKATAN Junior, MIKATAN - grupy tańca współczesnego oraz SOWERS Dance Crew - grupa hip hopowa. W programie prezentacje grupowe, duety i pokazy indywidualne. Zaprezentowane zostaną również krótkie formy taneczne, przygotowane podczas projektu TarnOFF-ska Przestrzeń Tańca. W projekcie tym biorą udział dzieci i młodzież skupione wokół różnych instytucji zajmujących się tańcem w Tarnowie. Podczas finału zaplanowanego na 14 czerwca, grupa ok. 50 tancerzy zaprezentuje serię krótkich form tanecznych w przestrzeni Tarnowa.

Centrum Sztuki Mościce, ul. Traugutta 1, bilety: 5 zł

22 CZERWCA, GODZ. 18.00

Zdarzenia 2019

Święto Miasta Tarnowa

Gala wręczenia nagród Miasta Tarnowa w dziedzinie kultury. Wydarzenie uświetni koncert zespołu Ex Maanam.

Zespół wystąpi w składzie: Karolina Gibki – wokal, Paweł Markowski – perkusja, Ryszard Olesiński – gitara, Waldemar Dąże – gitara, Bogdan Wawrzynowicz – bas.

Amfiteatr Letni, wstęp wolny

22 CZERWCA, GODZ. 19.00

„Apetyt na czereśnie” Agnieszka Osiecka

Spektakl teatralny.

Teatr im. L. Solskiego, ul. Mickiewicza 4, bilety: 12-40 zł

23 CZERWCA, GODZ. 20.30

„Apetyt na czereśnie” Agnieszka Osiecka

Spektakl teatralny.

Teatr im. L. Solskiego, ul. Mickiewicza 4, bilety: 12-40 zł

26 CZERWCA - 14 LIPCA

XXIV Dni Pamięci Żydów Galicyjskich
– Galicjaner Sztetl

Program:

26 czerwca

godz. 13.00 – Rekonsekracja cmentarza żydowskiego po renowacji 2017-2019

27 czerwca

godz. 12.00 – Spotkanie Modlitewne - Las Buczyzna w Zbylitowskiej Górze, miejsce kaźni tarnowskich Żydów

godz. 20.00 – Otwarcie Festiwalu - Koncert pod Bimą, Dawid Pikul – saksofon, Nadav Malkieli & Friends, Izrael

28 czerwca

godz. 18.30 – Kabalat Szabat - Kolacja Szabatowa – The Nosh Cafe*

29 czerwca

godz. 11.00 – 14.00 – „Szabatowe śniadanie pod Bimą” – koncert Wojtek Jackowiec

godz. 18.00 – Hawdala – ceremonia zakończenia Szabat. Koncert pod Bimą: Zuzanna Ogorzelec i Maciej Marcinkiewicz

godz. 20.00 – Melawe Malka – dodatkowy czas Szabat. Koncert: Zuzanna Ogorzelec i Maciej Marcinkiewicz, Stara Łażnia

30 czerwca

godz. 11.00 – 13.00 – Otwarta Brama Cmentarza Żydowskiego – oprowadzanie z przewodnikiem

3 lipca

godz. 18.00 – „Żydowski Tarnów na fotografii” – spotkanie z Markiem Tomaszewskim, Stara Łażnia

6 lipca

godz. 20.30 – „Nocne tajemnice” – nocny spacer trasą: Cmentarz Żydowski, Dzielnica Żydowska, szklaneczka wina koszerne pod Bimą

8 lipca

godz. 21.30 – Kino pod Bimą, „An Unifished Talk/Niedokończona rozmowa”, reż. Igal Burstein, 1988

11 lipca

godz. 18.00 – „Polacy a Żydzi” - spotkanie z Konradem Dulcowskim z Ośrodka Monitorowania Zachowań Rasistowskich i Ksenofobicznych, Stara Łażnia

14 lipca

godz. 14.00 – 22.00 Galicyjska Niedziela, Jarmark Żydowski

29 CZERWCA, GODZ. 17.00

„Wiosna (lato, jesień, zima) Ludów”

Wernisaż, performans i oprowadzanie po wystawie w ramach obchodów 90. rocznicy sprowadzenia prochów gen. Józefa Bema do Tarnowa. Artyści: Kornelia Binicewicz, Attila Csörgő, Nikolay Karabinovich, Funda Gül Özcan, Dan Perjovschi, Lia Perjovschi, Dorota Podlaska, Daniel Rycharski, Jacek Staniszewski, oraz autorzy „Panoramy Siedmiogrodzkiej” / „Bitwy pod Sybinem”: Michał Gorstkin-Wywiórski, Tihamér Margitay, Tadeusz Popiel, Zygmunt Rozwadowski, Leopold Schönchen, Béla K. Spányi, Jan Styka, Pál Vágó

Wystawa czynna do 11.09.2019

BWA w Parku Strzeleckim, wstęp wolny.

29 CZERWCA, GODZ. 19.00

Muzyka organowa Ferenc Liszta

Koncert organowy w wykonaniu Dariusza Bąkowskiego-Kois z okazji 90. rocznicy sprowadzenia prochów gen. Józefa Bema do Tarnowa.

Program:

Ferenc Liszt (1811-1886)

Adeste, Evocation à la Chapelle Sixtine, Nun danket alle Gott, Trauerode, Consolation Des-dur, Tu es Petrus, Aus tiefer Not schrei ich zu dir (wg kantaty BWV 38), Ich hatte viel Bekümmernis (wg kantaty BWV 21)

Katedra, wstęp wolny

30 CZERWCA

„Msza Dzięczyna” Paweł Muzyka

Koncert symfoniczny z okazji 90. rocznicy sprowadzenia prochów Gen. Józefa Bema do Tarnowa. W wykonaniu Orkiestry Symfonia Viva, chóru Filharmonii Narodowej i solistów: Katarzyna Oleś-Błacha, Anna Radziejewska, Andrzej Lampert, Robert Gierlach, Ryszard

Cieśla. Koncert pod dyrekcją Tomasza Tokarczyka.

Orkiestra Sinfonia Viva powstała w 1998 roku z inicjatywy kompozytora, aranżera i dyrygenta – Tomasza Radziwonowicza. Wieloletnia działalność orkiestry to bogaty i szeroki dorobek artystyczny w muzyce klasycznej, jazzowej i filmowej, imponująca dyskografia, wiele koncertów w kraju i za granicą. Sinfonia Viva to młodzi, utalentowani muzycy, absolwenci Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie, grający z pasją, profesjonalizmem i uśmiechem.

Współpracując z innym artystami oraz samodzielnie orkiestra otrzymała aż 9 nominacji do Nagród Muzycznych Fryderyk. Jest najczęściej wybieraną do współpracy orkiestrą przez artystów takich jak: Krzysztof Herdzin, Maryla Rodowicz, Henryk Miśkiewicz, Anna Maria Jopek, Krzesimir Dębski.

Chór Filharmonii Narodowej rozpoczął profesjonalną działalność artystyczną w 1953 roku pod kierunkiem Zbigniewa Soi. Głównym nurtem działalności artystycznej zespołu jest udział w koncertach symfonicznych i oratoryjnych z Orkiestrą Filharmonii Narodowej oraz *a cappella* na macierzystej estradzie. Chór Filharmonii Narodowej prowadzi intensywną działalność artystyczną na arenie międzynarodowej.*Park Strzelecki, wstęp wolny*

4 LIPCA, GODZ. 20.00

XII Festiwal Muzyczne Tarasy

Muzyka Bałkańska

Sharena Balkan Folk Group (Polska)

Grupa wykonująca tradycyjne melodie z Serbii, Macedonii, Bułgarii, Bośni i Albanii, doprawione cygańskim i żydowskim smakiem. Energetyczna bomba pulsująca dzikim metrum. Muzyka pełna radości i humoru.

Centrum Sztuki Mościce, ul. Traugutta 1, bilety: 35-40 zł

5-6 LIPCA, GODZ. 17.00

32. ULICA Festiwal Teatrów Ulicznych

Tematem dominującym Festiwalu jest przenikanie się dwóch światów: cyrku i teatru ulicznego – ich wspólne korzenie i wzajemne inspiracje. Swoje programy artystyczne zaprezentują linoskoczkowie, iluzjoniści i szcudlarze.

*ul. Wałowa, wstęp wolny.**Informujemy, że szczegóły (godzina, data, cena biletu) dotyczące wydarzeń mogą ulec zmianie. Prosimy o wcześniejszą weryfikację na stronach organizatorów lub na www.kultura.tarnow.pl.*

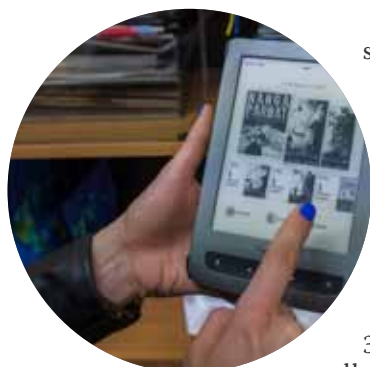
Oznacz swój rower

Chcesz bezpłatnie oznaczyć swój rower? Zgłoś się do siedziby Straży Miejskiej w Tarnowie przy ul. Brodzińskiego w dowolną środę. Wystarczy wcześniej skontaktować się ze strażnikami w tej sprawie.

Znakowanie polega na wygrawerowaniu na jednoślądzie trwałego, unikatowego numeru. Cechy charakterystyczne dotyczące modelu oraz dane właściciela zostają dodane do bazy danych straży miejskiej. Dzięki temu w przypadku zgubienia lub kradzieży roweru istnieje dużo większa szansa na jego odzyskanie. Pojazd otrzymuje również naklejkę z informacją o tym, że jest zarejestrowany, co powinno dodatkowo zniechęcić potencjalnych złodziei. Jak dotąd z możliwości oznakowania jednoślada skorzystało ponad 800 mieszkańców.

Wypożycz czytnik e-booków

Bezpłatne wypożyczenie czytników e-booków oferuje Miejska Biblioteka Publiczna w Tarnowie. Rezerwacji można dokonać osobiście w siedzibie biblioteki, telefonicznie (688 80 21 wew. 28 albo 29) lub za pomocą poczty elektronicznej (czytniki@biblioteka.tarnow.pl).

Dzięki tej ofercie czytelnicy mogą skorzystać z książek oferowanych w bezpłatnych bazach internetowych. W MBP dostępne są modele PocketBook Lux 3 w pełni kompatybilne z aplikacją Legimi. Wypożyczyć można je za kaucją w wysokości 100 złotych (jest ona zwracana tuż po zwrocie sprawnego i nieuszkodzonego czytnika wraz z kompletem akcesoriów) na 30 dni, z możliwością prolongaty nie dłużej niż o kolejny miesiąc. Przedłużenie wypożyczenia możliwe jest jedynie pod warunkiem, że sprzęt nie został wcześniej zarezerwowany przez innego czytelnika. Po wypożyczeniu użytkownik może korzystać z e-booków udostępnionych na urządzeniu, jak również wgrzywać dowolne utwory w ramach obowiązującego prawa oraz posiadanych pozwoleń i licencji.

Warunkiem, że sprzęt nie został wcześniej zarezerwowany przez innego czytelnika. Po wypożyczeniu użytkownik może korzystać z e-booków udostępnionych na urządzeniu, jak również wgrzywać dowolne utwory w ramach obowiązującego prawa oraz posiadanych pozwoleń i licencji.

Pół godziny na rowerze za darmo

Wypożycz miejski rower i przez pierwsze pół godziny korzystaj z niego bezpłatnie. W Tarnowie dostępnych jest 110 jednoślądów, w tym 10 rowerów dziecięcych. Aby skorzystać z roweru, wystarczy wcześniej zarejestrować się w systemie. Tylko od marca do maja rower został wypożyczony ponad 4200 razy, a użytkownicy przejechali łącznie 15 tys. km.

Konto należy założyć na platformie Nextbike. Aby wypożyczyć rower, saldo musi wskazywać co najmniej 10 złotych.

Z tej kwoty ściągane zostaną ewentualne opłaty za wypożyczenia. Istnieje jednak duża szansa, że pozostanie ona nienaruszona – dla użytkownika wypożyczającego rower za pomocą Tarnowskiej Karty Miejskiej w wersji premium pierwsze 30 minut każdego wypożyczenia jest bezpłatne, pozostali użytkownicy nie płacą za pierwsze 20 minut jazdy. Samo wypożyczenie roweru jest bardzo łatwe i możliwe na kilka sposobów. Po przypisaniu karty miejskiej do swojego konta wystarczy tylko przyłożyć kartę do czytnika. Można skorzystać z aplikacji Nextbike na telefony komórkowe i zeskanować kod QR z roweru lub użyć terminalu stacji wypożyczeń, wpisując w nim numer telefonu, kod PIN i numer roweru. Potem trzeba wypiąć rower z elektrozamka i można udać się na przejażdżkę. Rower zwracamy, wpinając go w elektrozamek na dowolnej stacji Tarnowskiego Roweru Miejskiego.

Nowy przewodnik po Tarnowie

Od dwóch miesięcy dostępny jest na księgarskim rynku wydany przez tarnowskie wydawnictwo S-CAN nowy przewodnik po mieście i okolicy „Tarnów i region tarnowski”. Jego autorem jest tarnowski dziennikarz Wiesław Ziobro. Na wakacje będzie jak znalazł...

Najwięcej miejsca poświęcono w przewodniku historii, zabytkom i kulturze Tarnowa. Publikacja zawiera wiele ciekawostek, autor poświęca m.in. dużo miejsca wizycie w mieście papieża Jana Pawła II, są również propozycje spaceru po Tarnowie, obejmującego nie tylko śródmieście, ale również odległe od niego części miasta, jak Mościce czy „Falklandy”. We wstępie do przewodnika Wiesław Ziobro pisze: *Co jest do podziwiania w Tarnowie? Na pewno nie tylko znane już „perły renesansu”, najłatwiejsze do odnalezienia na starówce, która wraz z narożnymi uliczkami tworzy wierną pamiątkę po średniowiecznym planie miasta. Są także „perły” z niejednej epoki, czasem z bardzo różnych epok – gotyku czy secesji. Należą do nich również staromiejskie ciche zaułki, które kiedyś swoją małownością inspirowały artystę Stanisława Wyspiańskiego. Albo małe drewniane kościółki, przykłady niezwyklej architektury. Albo niektóre zbiory miejscowych muzeów, określane jako wybitne dzieła sztuki nawet na skalę europejską.*

Druga część, liczącego ponad 240 stron i zawierającego 520 fotografii przewodnika, poświęcona jest głównie powiatowi tarnowskiemu. Są tam propozycje dziewięciu tras samochodowych oraz szlaków pieszych i rowerowych. Całość uzupełniają wiadomości o najbardziej interesujących miejscowościach regionu oraz informator zawierający m.in. dane o bazie noclegowej i gastronomicznej

(WW)

Fot. Michał Stańczyk

Badanie jak przegląd techniczny

Z lek. med. Damianem Kołodziejem, kierownikiem Oddziału Chirurgii Onkologicznej w Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie, rozmawiała Weronika Witos

Jak wygląda profilaktyka onkologiczna?

W naszym oddziale leczymy dwa częste nowotwory, w których możliwa jest profilaktyka: rak piersi i rak jelita grubego. Kobiety mogą badać piersi mammografem dzięki programowi badań przesiewowych – screeningowych. Ale zgłasza się na nie niewiele pacjentek, około 40 procent pań zapraszanych imiennie na badania – list dostarczany jest pocztą. Część pacjentek bagatelizuje problem, bo nic im nie jest, zgłaszają się dopiero w późnym stadium choroby. Mammografia jest dedykowana kobietom powyżej 40. roku życia, zaś samokontrolę piersi powinny wykonywać już panie po dwudziestce raz w miesiącu. Dzięki badaniom profilaktycznym zdarza się, że operujemy coraz młodsze pacjentki z mniej zaawansowanymi guzami. Najmłodsza nasza pacjentka miała 27 lat. Badanie piersi powinien przeprowadzać także każdy dobry ginekolog.

Dobry, czyli...?

Oznacza to, że podczas regularnych wizyt ginekologicznych lekarz patrzy na kobietę „całościowo” – powinien badać też piersi. Dzięki Internetowi pacjentki są coraz bardziej świadome, dużo czytają na temat raka piersi. W Poradni Chirurgii Onkologicznej zjawiają się najczęściej, gdy wybadają sobie guzka w piersi. W poradni przeprowadzane jest badanie fizykalne, które obejmuje nie tylko piersi, ale i węzły chłonne. Rozmawiamy z pacjentką, pytamy, czy w rodzinie były przypadki choroby. Trzeba pamiętać o tym, że jeśli w najbliższej rodzinie chorowała na przykład siostra, mama, siostra mamy, to nie można wypierać choroby, trzeba się zbadać. Zlecamy USG piersi. Jeśli pacjentka ma wiarygodne wyniki badań przy sobie, wysyłamy ją do badania uzupełniającego, jest to najczęściej mammografia i biopsja gruboigłowa.

Nie brzmi to dobrze...

Biopsja to rodzaj zastrzyku w pierś. Pobranie próbki trwa kilkanaście sekund. Bardziej przerażające jest czekanie na wynik biopsji niż sam zabieg, który przypomina zrobienie zastrzyku domięśniowego. Biopsja gruboigłowa jest wykonywana przez lekarza pod kontrolą USG.

Wspomniał Pan też o drugim często występującym nowotworze.

To rak jelita grubego. Najlepsze, łatwo dostępne w Polsce badanie profilaktyczne dla nowotworów jelita grubego to kolonoskopia. Jest dedykowana osobom między 50. a 65. rokiem życia, jest refundowana przez ministerstwo zdrowia i nie trzeba posiadać na nią skierowania. Program badań przesiewowych przewiduje, że jeśli jest osoba obciążona, czyli w rodzinie chorował krewny pierwszego stopnia – mama, tata, rodzeństwo, to od 40. roku życia program obejmuje także taką osobę. Jeżeli natomiast do lekarza rodzinnego zgłasza się pacjent z dolegliwościami brzuskowymi, ma krwawienia, to wówczas lekarz może go skierować na kolonoskopię w ramach funduszu.

Jednym z mechanizmów, z powodu którego powstaje rak jelita grubego, choć nie jest to do końca udowodnione, jest wolny pasaż treści pokarmowej przez jelito grube plus dieta z dużą ilością przetworzonego mięsa.

Czyli należy stosować dietę bogatą w owoce i warzywa?

W przypadku wegan i wegetarian jest mniejsze ryzyko, że zachorują na takiego raka. Warzywa przyspieszają pracę jelit, skracają czas zalegania stolca w jelicie. Ale najlepszym zabezpieczeniem jest poddanie się kolonoskopii – jest wtedy o 70-90 procent mniejsze ryzyko zachorowania na raka jelita. Dla osób przerażonych samym słowem kolonoskopia jest alternatywa w postaci badania na krew utajoną. Polega ono na zbadaniu próbki stolca. Badanie to należy powtarzać co najmniej dwa razy w ciągu roku. Jeśli wynik badania jest dodatni, pacjent musi się poddać kolonoskopii, bo to jednak najdokładniejsze badanie. Jeśli wszystko jest dobrze, to taki kolonoskopowy „przegląd techniczny” powtarza się dopiero po dziesięciu latach.

Jak wygląda zabieg laparoskopowy?

To metoda mało inwazyjna. Sporo pacjentów wie, że można w ten sposób usunąć pęcherzyk żółciowy, ale można usunąć także nowotwory w każdym odcinku jelita grubego. Małoinwazyjnie, czyli bez dużego cięcia. Pod względem onkologicznym wykonujemy taką samą operację, jaką się robi przy szerokim rozcięciu brzucha z tym, że używając narzędzi laparoskopowych i kamery, mamy obraz powiększony, więc widzimy więcej niż gołym okiem. Precyzja tego zabiegu jest dużo większa, dlatego 80-90 procent zabiegów na naszym oddziale wykonujemy metodą laparoskopową. Dla kamery wykonujemy cięcie o długości jednego centymetra, kolejne dwunasto-piętnastomilimetrowe dla narzędzi, do tego jeszcze dwie dziurki po pięć milimetrów. W zależności od tego jak duży jest guz, w podbrzuszu wykonujemy cięcie, żeby wyciągnąć to, co znaleźliśmy w jelicie. Obecnie takich zabiegów wykonaliśmy ponad trzysta.

Jakie są plusy takiej metody?

Po zabiegu laparoskopowym pacjent tego samego dnia stoi na własnych nogach, może pić, a nawet coś zjeść. Rozwój nowotworu jelita grubego liczony jest w latach, dlatego zdiagnozowany pacjent, który do nas przychodzi, choruje zazwyczaj już pięć-siedem lat, a teraz dopiero pojawiły się objawy albo wykonał kolonoskopię. Pacjent musi być przygotowany do operacji jak do maratonu, czyli powinien dwa tygodnie przed zabiegiem spacerować, stosować dietę bogatą w białko. Osoby, które zadbały o profilaktykę, mają znacznie lepsze szanse na całkowite wyzdrowienie. Pacjenci przychodzą do nas i widząc tabliczkę Oddział Chirurgii Onkologicznej, są przerażeni. Później natomiast są mile zaskoczeni i wychodzą uśmiechnięci, gdyż nie spodziewali się, że tak szybko wrócą do zdrowia.

To miejsce cieszy się dużą, zasłużoną renomą wśród pacjentów i to właśnie dzięki nim nie tylko poradnie, ale i Dzienny Oddział Psychiatryczny Zespołu Przychodni Specjalistycznych w Tarnowie uzyskały kontrakt na ten rok. Stale jest tu pod opieką grupa licząca ok. 20 osób.

Dzienny Oddział Psychiatryczny Ogólny powstał w 2006 roku dzięki dofinansowaniu z Unii Europejskiej. Gwarantuje bezpłatne leczenie pacjentom z Tarnowa i regionu, którzy ukończyli 18 lat. Stale ma pod opieką grupę liczącą 20 osób. Jej skład się zmienia, bo w miejsce osób kończących terapię przychodzą nowe. *Placówka oferuje im współpracę z personelem o najwyższych kwalifikacjach i zapewnia kompleksowe leczenie.* - *Ważne jest, kto leczy* – podkreśla Ines Szczepańska, lekarz psychiatra i kierownik oddziału. - *Mamy nadzieję, że nadal będziemy mogli wspierać pacjentów w odzyskiwaniu zdrowia i równowagi emocjonalnej, niezależnie od trudności związanych z reformą psychiatryczną.*

Leczą ludzie

Aby móc korzystać z oferty oddziału, trzeba mieć skierowanie od lekarza specjalisty lub lekarza rodzinnego.

Placówka przy ulicy Mostowej 6 zatrudnia trzy psychoterapeutki - wszystkie mają wykształcenie psychologiczne i psychoterapeutyczne - oraz terapeutę zajęciowego. Pod ich opiekę trafiają pacjenci ze zróżnicowanymi schorzeniami i różnym nasileniem objawów chorobowych. - *Jestem bardzo dumna, że mogę pracować z dziewczynami, bo bez ich doświadczenia, kompetencji i podwójnego wykształcenia nie udało by się skutecznie leczyć* – mówi Ines Szczepańska. Podyplomowe studia na psychoterapii trwają cztery lata, są płatne i nie są łatwe. Dają kompetencje porównywalne z kompetencjami lekarzy specjalistów. - *Niestety, psychoterapeuci są u nas nisko wynagradzani i jest ich za mało. Tak nie powinno być* – przekonuje kierownik oddziału.

Zajęcia i terapie

Placówka łączy różne metody leczenia, pacjenci korzystają z terapii farmakologicznej i zajęciowej oraz psychoterapii grupowej i indywidualnej. Oddział pracuje od godziny 7 do 14.30, zajęcia w grupie zaczynają się o 9 gimnastyką – rozgrzewką prowadzoną według schematu, który pozwala uruchomić całe ciało, następnie jest tzw. „społeczność” – czyli spotkania pacjentów i personelu,

Personel Oddziału Dziennego Psychiatrycznego ZPS: od lewej z tyłu: Katarzyna Nowicka-Mleczo – psycholog, psychoterapeuta, Elżbieta Magiera-Cichy – psycholog, psychoterapeuta, Joanna Skowron – psycholog, psychoterapeuta; w rzędzie z przodu: Helena Chłopecka – pielęgniarka, Stanisława Kuropatwa – terapeuta zajęciowy, Ines Szczepańska – specjalista psychiatra, kierownik oddziału.

WSPARCIE NA MOSTOWEJ

poświęcone podsumowaniu poprzedniego dnia, w tym wydarzeń, do których doszło także poza oddziałem, w domu, w rodzinie...

- *Celem jest pogłębianie wiedzy o samym sobie, przeanalizowanie postępów w terapii, rozważenie zmian* - mówi Joanna Skowron, psychoterapeutka. Po społeczności odbywa się dalsza praca w grupie do 13.30, czyli terapia psychologiczna i zajęciowa, a pozostały czas jest przeznaczony na terapię indywidualną i wypełnianie obowiązków administracyjnych. W każdy piątek personel i pacjenci wspólnie opracowują plan zajęć na następny tydzień. W ten sposób podopieczni biorą współodpowiedzialność za to, jak funkcjonuje oddział.

Zajęcia mają różnorodny charakter, bo tematyka terapii grupowej jest uzależniona od potrzeb grupy i z nią konsultowana. To najczęściej treningi umiejętności interpersonalnych (np. trening asertywności, przyjmowania konstruktywnej krytyki), psychoedukacja czy też praca nad emocjami w postaci psychodramy, psychorysunku, kolażu, biblioterapii. Przykładowo: pacjenci przygotowują cytaty z literatury, aby w ten sposób wyrazić, z czym się identyfikują, zaprezentować swoje emocje. - *Zdarza się, że pacjenci, dorośli ludzie, pytają, co im da malowanie czy wyklejanie obrazków. Przekonują się, że daje, bo grupa, pomagając w ich interpretowaniu, sprawia, iż pacjent dowiadyuje się czegoś ważnego o sobie* – mówi Joanna Skowron. Na oddziale prowadzona jest też terapia indywidualna, czyli rozmowy psychoterapeuty z podopiecznymi, odbywające się raz w tygodniu, mające na celu wspieranie pacjentów w ich pracy nad sobą.

Całościowy czas leczenia na oddziale trwa trzy miesiące i obejmuje codzienną pracę w grupie i około 12 sesji

indywidualnych. - *Chodzi o to, aby pacjent w wyniku choroby psychicznej nie wycofał się całkowicie z życia społecznego czy rodzinnego. Nasi podopieczni codziennie tu przychodzą, podejmują pracę nad sobą. Motywujemy ich do tego, żeby ten wgląd w siebie trwał.*

Co dalej?

Oddział jest podwykonawcą programu pilotażowego Centrum Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu św. Łukasza. Obecna umowa zawarta została do końca tego roku. Nie wiadomo jeszcze, jak będzie wyglądał przyszły rok, bo zgodnie z ustawą placówka nie może samodzielnie zawrzeć kontraktu z NFZ. Oddział nie dostał pieniędzy za nadwykonania z 2018 roku. Nie było ich dużo – kontrakt opiewa na opiekę nad 17 osobami, ale grupa liczy zwykle 20 – 21 podopiecznych. - *Jeżeli te trzy lub cztery dodatkowe osoby mogą skorzystać, warto to zrobić* – przekonuje Ines Szczepańska, bo o kontynuację psychoterapii, o którą proszą opuszczający oddział pacjenci, jest bardzo trudno.

- *Na spotkanie konsultacyjne trzeba czekać od 2 do 3 miesięcy, ale już na rozpoczęcie psychoterapii, za którą pacjent przecież płaci sam – od pół roku nawet do roku* – wylicza Joanna Skowron. To pokazuje skalę potrzeb, a ograniczenia sprawiają, że pacjenci, którzy powinni kontynuować leczenie, zniechęcają się lub rezygnują, a nawet jeżeli nie, to tak długa przerwa nie pomaga w terapii. Stąd konieczność sprawnych rozwiązań systemowych w psychiatrii i jej dofinansowania. - *Nie można w trakcie trwających zmian wylać dziecka z kąpielą. Dla dobra pacjentów bardzo ważne jest wspieranie takich instytucji jak nasza przy ul. Mostowej, które dobrze działają od wielu lat.*

PREZENTACJE

Od lewej stoją: trener Jacek Ćwik, Milena Gołąb, Julia Damian, Blanka Bator, Aleksandra Dziurda, Kornelia Biedroń, Kamila Kukła, Nikola Sołtys, Karolina Najberek, Natalia Gala.

■ W Tarnovii mają powody do radości

PIŁKARSKIE TALENTY TO NIE TYLKO CHŁOPCY

Pierwszoligowe piłkarki Tarnovii nie muszą się chyba martwić o następczynię. Reprezentująca najstarszy tarnowski klub drużyna dziesięciolatek zdobyła bowiem czwarte miejsce w rozegranych w Warszawie finale XIX edycji Turnieju „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku”.

Drogę do finału trenowane przez Jacka Ćwika zawodniczki Tarnovii rozpoczęły od rozegranych jesienią ubiegłego roku eliminacji miejskich. Prawo gry w Warszawie dała im natomiast wygrana rywalizacja w finale małopolskim. Tarnowianki wygrały w nim wszystkie mecze, w decydującym spotkaniu zwyciężając 6-2 Football Success Academy Kraków. W krakowskim finale podwójne powody do radości miała Aleksandra Dziurda, wybrana najlepszą zawodniczką turnieju.

Zmagania w finale ogólnopolskim, podopieczne trenera Jacka Ćwika rozpoczęły od porażki 0-2 z KKS Tęcza Bydgoszcz i była to pierwsza ich przegrana w tej edycji Pucharu Tymbarku. W kolejnych meczach grupowych nie straciły

już bramki, pokonując 3-0 Feniks Kramarzycy i zwyciężając w identycznych rozmiarach GSS Grodzisk Wielkopolski. Dało im to drugie miejsce w grupie i awans do czołowej ósemki. Spotkanie ćwierćfinałowe również zakończyło się wynikiem 3-0 dla Tarnovii, która pokonała ekipę UKS Olimpii Szczecin. W półfinale młode piłkarki z naszego miasta uległy 1-3 KKS Katowice, w pojedynku o trzecią lokatę w końcowej klasyfikacji przegrały natomiast 2-3 z UKS Ząbkovia Ząbki.

– O sukcesie drużyny zdecydował kolektyw. Wszystkie dziewczyny grały na równym poziomie, a w drużynie nie było słabych punktów. Bardzo ważne było, że zawodniczki, które wchodziły na zmiany, nie obniżały poziomu zespołu – twierdzi Jacek Ćwik. Cała dziewczątka dziewczynek występujących w Warszawie już w poprzednim roku grała w wojewódzkim finale do lat 10. Wtedy w ćwierćfinale przegrały z Piastem Skawina, który potem wywalczył piąte miejsce w Polsce.

Trener zauważa, że dziewczynek grających w piłkę nożną jest coraz więcej, a w tegorocznej edycji Pucharu

Tymbarku zagrało kilkadziesiąt tysięcy młodych piłkarek. – Ja wychodzę z założenia, że one powinny jak najdłużej grać z chłopakami, tak jak było to choćby w przypadku dziewczyn, które wygrały wojewódzki finał turnieju im. Marka Wielgusa – Orange Cup 2010, a teraz stanowią o sile pierwszej drużyny.

Taki właśnie model przyjęto w Tarnovii. Dziewczyny na wspólnych zajęciach spotykają się raz w tygodniu. Kontakt z piłką mają jednak znacznie częściej, dwa razy tygodniowo trenują bowiem w swoich środowiskach razem z chłopcami. W swoich środowiskach, gdyż działacze Tarnovii nawiązali współpracę z okolicznymi klubami, m.in. z Orlikiem Dębno i najwięcej dziewczynek pochodzi właśnie z tamtego terenu. – Wygląda to podobnie jak w drużynie senierek, gdzie z samego Tarnowa jest jedna dziewczyna, a pozostałe pochodzą z miejscowości położonych w promieniu 20 kilometrów od Tarnowa. Wynika to chyba z faktu, że tam dziewczynki mają więcej ruchu i prowadzą zdrowszy tryb życia niż ich rówieśnice z Tarnowa – dodaje szkolenowiec Tarnovii.

W SZATNI

Ewa Bąk

Zawodniczka klubu bilardowego MUKS IKS Tarnów. Wesoła, rodzinna i pracowita reprezentantka medyczna z dużym poczuciem humoru i dystansem do siebie. Zawodniczka i pasjonatka dyscypliny pool bilard. Członkini kadry narodowej, wielokrotna mistrzyni Polski i medalistka Pucharów Polski oraz tegoroczna brązowa medalistka Drużynowych Mistrzostw Europy.

Ulubiona dyscyplina

Myślę, że nie będzie zaskoczeniem, jeśli odpowiem pool bilard. Jest to moja wieloletnia „miłość”, której nie mogę się oprzeć. Bilard rozwija wyobraźnię przestrzenną, precyzję, koncentrację oraz przewidywalność. Uczy wytrwałości i kształtuje charakter. Piękne jest to, że jest to sport dla każdego.

Najważniejsze wydarzenie

Dużym wydarzeniem była kwalifikacja do Mistrzostw Świata, które odbyły się w grudniu 2018 r w Chinach. Natomiast największym moim sukcesem było zdobycie brązowego medalu w DME - Włochy 2019 w parze z Oliwią Czupryńską. Był to wzruszający moment, który na zawsze zostanie w serduszu.

Najbardziej bolesna porażka

Zdecydowanie kontuzje, które odbierały mi raz po raz możliwość startu w upragnionych ME i szybszego rozwoju w mojej dyscyplinie. Myślę, że były one jednak po coś. Hartowały mnie i motywowały do walki o marzenia.

Najlepszy sportowiec

Jeśli chodzi o bilard, to Efren Reyes „The Magician” - wielokrotny mistrz świata z Filipin. Jego pseudonim idealnie wpasowuje się w grę, którą cechuje finezja, lekkość i ogromna radość z tego, co robi. Za opór w dążeniu do celu oraz

Fot. Joanna Mężyk

ogromną wytrwałość i pracowitość cenię również Justynę Kowalczyk.

Trenerski autorytet

W mojej opinii dobry trener to ten, który kiedyś czynnie uprawiał daną dyscyplinę sportu i odczuwał emocje, wysiłek, niepowodzenia, jak i zwycięstwa, które odczuwa zawodnik. Z pewnością zawdzięczam bardzo dużo szefowi mojego klubu, a zarazem mojemu wujkowi Andrzejowi Grzybowi, który przez wiele lat, pomimo moich niepowodzeń, stał przy mnie i motywował do dalszej pracy.

Sport i pieniądze

Pasja, adrenalina, spełnienie, satysfakcja, pokonywanie własnych słabości to dla mnie zdecydowanie więcej niż pieniądze. Bardzo bym chciała, żeby moja ukochana dyscyplina była też moim zawodem. Póki co muszę godzić codzienne treningi z pracą. W startach wspiera mnie mój klub, sponsorzy oraz od roku Polski Związek Bilardowy i Ministerstwo Sportu i Turystyki.

SPRINTEM

Piłkarze ręczni SPR PWSZ Tarnów zapewnili sobie awans do PGNiG Superligi. Po wygraniu rywalizacji w grupie „C” pierwszej ligi w barażu o prawo gry wśród najlepszych podopieczni trenera Ryszarda Tabora zmierzyli się z Nielbą Wągrowiec. W Wągrowcu tarnowianie przegrali 25-26, aby we własnej hali zwyciężyć 36-26. Po raz ostatni szczytorniści z Tarnowa grali w najwyższej klasie rozgrywkowej w sezonie 1993/94.

Dwa srebrne medale wywalczył Michał Topór rywalizujący w rozegranych w Ogrodzieńcu Akademickich Mistrzostwach Polski w kolarstwie górskim. Student kierunku automatyka i robotyka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie zapewnił sobie drugie lokaty zarówno w wyścigu indywidualnym na czas, jak i w rywalizacji ze startu wspólnego.

Z dwoma czwartymi miejscami powróciły piłkarskie drużyny Tarnovii, występujące w odbywającym się w Warszawie Finale Ogólnopolskim XIX edycji Turnieju „Z Podwórka na Stadion o Puchar Tymbarku”. W kategorii do lat 10 tuż za podium sklasyfikowana została zarówno ekipa dziewczynek, jak i chłopców najstarszego tarnowskiego klubu.

Maciej Gładysz nie dał szans rywalom w rozgrywanych na torze w Bydgoszczy zawodach pierwszej rundy Kartingowych Mistrzostwach Polski. Startujący w kategorii Mini Rok zawodnik TTSK K-Team Tarnów w kwalifikacjach wywalczył pole position. Następnie triumfował we wszystkich czterech wyścigach, z kompletem punktów obejmując prowadzenie w klasyfikacji generalnej mistrzostw.

Cztery pozycje na podium wywalczyli kolarze górscy z Tarnowa w pierwszej eliminacji tegorocznej edycji Pucharu Tarnowa MTB. Drugie lokaty zajęli: Mirosław Bieniasz (KCP Bieniasz Bike Team Tarnów) w kategorii masters II oraz Andrzej Kukułka (Sokół Tarnów) w kategorii masters IV, a na trzecich miejscach sklasyfikowane zostały: Oliwia Armatys (MTB Racing Team Tarnów) wśród junierek oraz rywalizująca w gronie masters Beata Mojek (Sokół Tarnów).

(SM)

Fot. A. Gawle

NIE ZŁAMAŁY ICH CHOROBY I KONTUZJE

Z Ryszardem Taborem, trenerem beniaminka PGNiG Superligi piłkarskiej ręcznej, SPR PWSZ Tarnów, rozmawiał Stefan Mikulski.

Pierwszą ligę wygraliście po raz drugi z rzędu. Która z tych wygranych przyszła trudniej?

Trudno to oceniać. W poprzednim roku było podobnie, wtedy też, aby zapewnić sobie pierwsze miejsce, musieliśmy wygrać ostatnie spotkanie. Myślę jednak, że więcej kłopotów mieliśmy w tym sezonie z tego względu, że druga runda to był koszmar związany z chorobami i kontuzjami. To była największa przeszkoda, gdyż nie mogliśmy trenować i grać w pełnym składzie. Mimo wszystko potrafiliśmy te rozgrywki rozstrzygnąć na swoją korzyść, co jest według mnie bardzo fajnym wynikiem i sympatycznym osiągnięciem. Trzeba również dodać, że w porównaniu z poprzednimi rozgrywkami odeszło od nas dwóch najlepszych strzelców: przed sezonem Michał Kubisztal, a po pierwszej rundzie Daniel Dutka. To na pewno nam nie pomogło, ale jak widać, i specjalnie nie przeszkodziło. Zawodnicy, którzy zastępowali liderów w klasyfikacji zdobywanych bramek, spisali się bardzo dobrze i to jest niezwykle cenne.

Wspomniał Pan o odejściu z zespołu najlepszego strzelca Daniela

Dutki, który przeszedł do Stali Mielca. Jak przyjął Pan jego decyzję?

Oczywiście nie byłem zadowolony z jego odejścia, ale takie były uwarunkowania organizacyjno-finansowe. Daniel miał podpisaną umowę do końca grudnia, od stycznia był wolnym zawodnikiem i co zrobi, zależało od niego. Podjął taką, a nie inną decyzję, osłabiając nas w trudnym momencie. Na pewno nam to nie pomogło, ale potrafiliśmy dać sobie radę, a pozostali zawodnicy stanęli na wysokości zadania. Daniel, patrząc teraz z perspektywy na jego grę w Mielcu, sam musi sobie natomiast odpowiedzieć na pytanie, czy zrobił dobrze. Myślę jednak, że wnioski wyciągną obie strony.

Co zadecydowało o awansie, na który środowisko tarnowskiej piłki ręcznej czekało ponad ćwierć wieku?

Myślę, że przede wszystkim zaangażowanie oraz spójny cel działaczy i zawodników, czyli chęć ponownego zwycięstwa w lidze. Muszę przy tym powiedzieć, że wygrać pierwszą ligę drugi raz z rzędu nie jest naprawdę łatwo. Nie-

którzy zapewne przypuszczali, że jak wygraliśmy w poprzednim sezonie, to w tym nie będziemy mieli o co walczyć. Brak awansu, mimo wywalczenia go na boisku, wyzwolił jednak u zawodników sportową złość. Pokazali charakter oraz to, o co naprawdę chodzi w sporcie. Działacze robili natomiast wszystko, żeby zapewnić im jak najlepsze warunki treningowe i meczowe. To wszystko przyczyniło się do tego, że zakończyliśmy te rozgrywki na pierwszym miejscu i w konsekwencji uzyskaliśmy sportowy awans do Superligi.

Jakie były najmocniejsze strony prowadzonej przez pana drużyny?

Bardzo mocnym punktem zespołu był bramkarz Dawid Ciochoń, który w większości meczów spisywał się rewelacyjnie. Bardzo dobrze uzupełniał go między słupkami Grzesiek Barnaś. Fajne mecze mieli skrzydłowi, do takich spotkań na pewno należał pojedynk z Czuwajem Przemyśl. W ostatnim spotkaniu wreszcie zagrał tak, jak wszyscy od niego oczekiwali, obrotowy Kacper Pawłowski. Nie było to jednak tylko jego zasługą, ale również rozgrywających, którzy dostarczali mu dobre piłki, co pozwalało mu na dobrą i skuteczną grę. Na rozegraniach dobrze prezentowali się doświadczeni gracze, jak Michał Chodara, Łukasz Nowak czy Jakub Kowalik. Do tego doszedł młody Albert Sanek i mimo tych ograniczeń kadrowych to wszystko naprawdę fajnie funkcjonowało. Szkoda, że kontuzji doznał Jakub Ćwięka, który w pierwszych trzech meczach drugiej rundy naprawdę dużo nam pomógł.

Jak rysuje się przyszłość zespołu SPR PWSZ?

Cały zespół pokazał w tym sezonie dobry poziom sportowy, który dobrze rokuje na przyszłość. Zawodnicy z pewnością nie zaprezentowali maksimum swoich możliwości i moim zdaniem w tej drużynie tkwi jeszcze masa rezerw. Uważam, że zespół grający w PGNiG Superlidze powinien bazować na tych graczach, którzy wywalczyli awans. Nie zmienia to faktu, że należy go wzmocnić 3-4 zawodnikami. Kibice muszą sobie jednak zdać sprawę, że z pewnością nie będą to gracze o klasie międzynarodowej, bo na to nie pozwoli budżet beniaminka. Będziemy szukać zawodników, którzy wejdą w struktury drużyny, będą grać ambitnie i walczyć na boisku. W tym zespole nie może być po prostu gwiazdorzenia.

UWAGA TALENT

Daria Nawój

Uprawiająca wspinaczkę sportową zawodniczka Sportivy Tarnów ma już za sobą pierwsze starty w zawodach Pucharu Europy Juniorów. W swoim niedawnym międzynarodowym debiucie zajęła 27. miejsce (na 57 startujących) w rozgrywanych w Grazu zawodach w boulderingu. Tydzień później wywalczyła we włoskim Mezzolombardo siódmą lokatę w konkurencji na czas.

Buldering i „czasówka” są konkurencjami, w których specjalizuje się Daria. – *W obu czuję się dobrze, ale jeżeli mogłabym startować tylko w jednej, to wybrałabym wspinanie się na czas* – mówi uczennica Szkoły Podstawowej w Łęgu Tarnowskim, która od września chciałaby kontynuować naukę w jednym z tarnowskich liceów.

Na krajowej arenie Daria próbki swojego talentu po raz pierwszy zaprezentowała dwa lata temu, zajmując drugie miejsce wśród młodzików w kończących sezon bulderingowych zawodach w Łodzi. Na podium stawała również

w poprzednim sezonie, zdobywając m.in. tytuł wicemistrzyni Polski junierek młodszych w bulderingu. W tym roku może natomiast pochwalić się pierwszym miejscem w Pucharze Polski w konkurencji na czas (Gliwice) oraz drugą lokatą w pucharowych zawodach w bulderingu w Lublinie.

Do Sportivy trafiła w 2014 roku dzięki wspieraniu przez samorząd Tarnowa programowi „Wspinanie to wyzwanie – bezpłatne zajęcia dla dzieci i młodzieży”. – *Było to moje drugie podejście do wspinaczki. Z pierwszego nic nie wyszło, za drugim miał być miesiąc, a zostałam na stałe. Był to wybór trochę przypadkowy, ale bardzo szczęśliwy* – dodaje ze śmiechem Daria. Jej pierwszym trenerem był Arkadiusz Kamiński, potem trafiła pod skrzydła Edyty Ropek, która jest dla niej wzorem zawodnika i trenera. – *Podziwiam panią Edytę praktycznie za wszystko, za wytrwałość, za*

determinację, a także za to, jakim jest trenerem. Śmiało mogę powiedzieć, że jest dla mnie chodzącym, a raczej wspinającym się ideałem – twierdzi Daria Nawój.

Według oceny Arkadiusza Kamińskiego, Daria jest utalentowaną i czyniącą stałe postępy zawodniczką. – *Fakt, że najlepsze wyniki osiąga w bulderingu i w „czasówce”, wynika przede wszystkim z tego, że nie mamy dobrych warunków do trenowania konkurencji na prowadzenie. Podczas pobytu na obozie w Słowenii dobrze radziła sobie jednak i w tej specjalizacji* – mówi Arkadiusz Kamiński.

Mówiąc o przyszłości, młoda zawodniczka Sportivy twierdzi, że chce na razie kontynuować to, co robi, bo to już jest marzenie, które się spełnia. O występie na przyszłorocznych Igrzyskach Olimpijskich w Tokio jeszcze nie myśli, po cichu marzy jednak o starcie w 2024 roku na igrzyskach w Paryżu.

(SM)

Fot. A. Gawle

SPORTOWY FLESZ

Fot. A. Gawle

Wydawca Urząd Miasta Tarnowa,
ul. Mickiewicza 2,
tel. 14 68 82 741, 14 68 82 430,
e-mail: media@umt.tarnow.pl,
nakład 8000 egzemplarzy

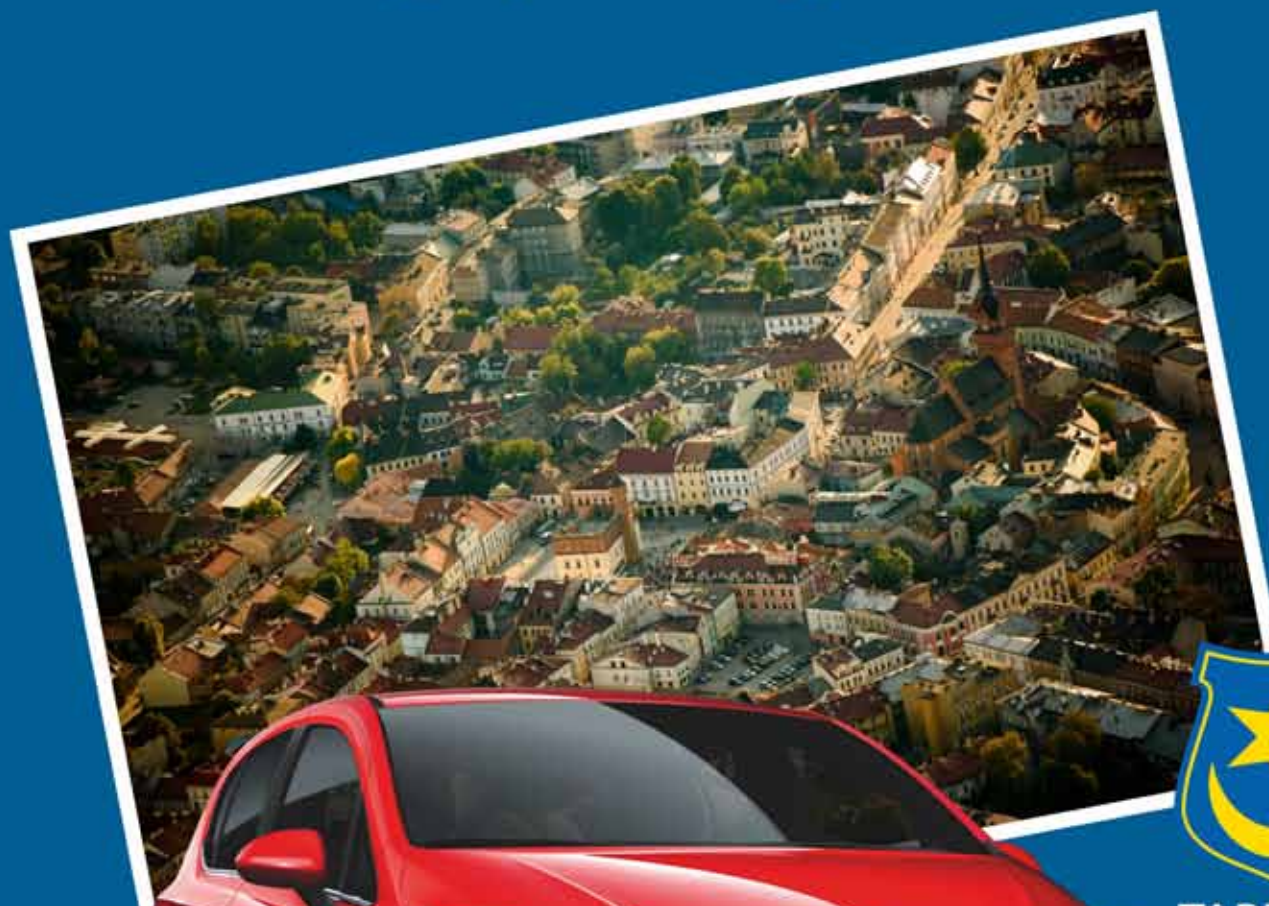
Redakcja nie zwraca materiałów
niezamówionych i zastrzega sobie prawo
ich redagowania, skracania
oraz nadawania tytułów

Redaguje zespół:
Ireneusz Kutrzuba (redaktor naczelny),
Maria Możdzierz (skład, łamanie, grafika),
Daniela Motak, Stefan Mikulski,
Kamila Sacha, Weronika Witos.

Fotoreporterzy:
Paweł Topolski, Artur Gawle

**A mogłyśmy
jechać na początku**

Weź udział w loterii i rozwijaj swoje miasto

TARNÓW

**DO WYGRANIA OPEL CORSA
ORAZ 10 ROWERÓW SZOSOWYCH**

Loteria trwa do 31 sierpnia 2019 r.
Szczegóły na www.loteriatarnow.pl